

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844877134
DOS-2023-0000128

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Alblasserdam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 2
2950 AA ALBLASSERDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

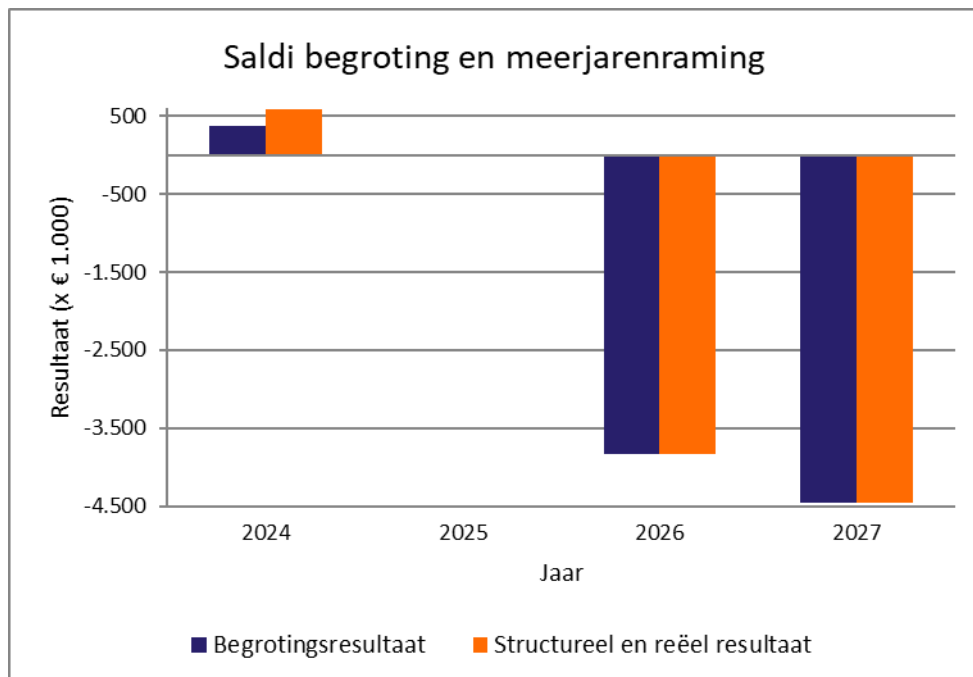
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Geel

De risicokleur van uw gemeente is licht verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Uw gemeente heeft een uitstekend weerstandsvermogen en een positief structureel resultaat voor 2024 en 2025. Wel vertoont uw meerjarenraming vanaf 2026 structurele tekorten. Dit wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Verder is uw solvabiliteit redelijk laag en dalende en de schuldquote hoog en stijgende. Dit heeft te maken met uw investeringsambitie de komende jaren.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij zijn blij om te horen dat met de vaststelling van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader het beheer van veel van uw kapitaalgoederen geactualiseerd is. Daarnaast hebben wij begrepen dat het beheerplan voor gebouwen volgend jaar vastgesteld zal worden. We adviseren u om zo spoedig mogelijk na vaststelling de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €3.829.000 in 2026 en € 4.457.000 in 2027. Het structurele tekort wordt mede veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere

toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij zijn blij om te zien dat u nadenkt over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt. We raden u aan om deze verkenning van verschillende draaiknoppen voort te zetten richting uw begroting 2025. Tegelijk hebben wij er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alblasterdam

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844301632
DOS-2023-0000130

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Albrandswaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1000
3160 GA RHOON

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

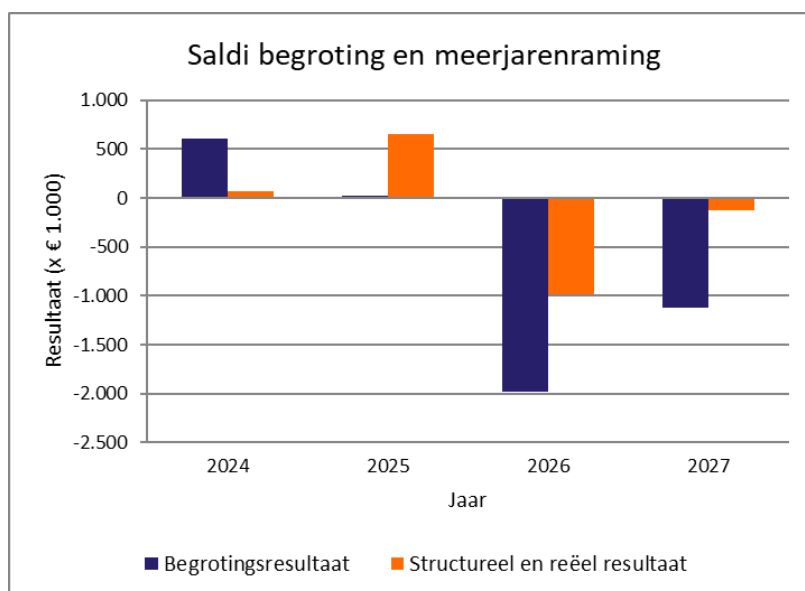
Uw gemeenten kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Geel	Oranje

Wij zien de risico's voor uw financiële positie toenemen. Het structureel resultaat in uw begroting is beperkt en de meerjarenraming vertoont structurele tekorten. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Verder is het structureel resultaat afhankelijk van nog te realiseren taakstellingen en brengt de ontvlechting van de BAR-organisatie financiële risico's met zich mee.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële situatie. De structurele exploitatieruimte is beperkt en er waren extra maatregelen nodig om dit te realiseren. Daarnaast is de meerjarenraming niet structureel in evenwicht. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 0,99 mln. in 2026 en € 0,13 mln. in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Inzet surplus van de algemene reserve voor loon- en prijsontwikkeling

Uw gemeente zet een deel van het surplus van de algemene reserve (€ 700.000) in ter dekking van een structurele last, namelijk de loonontwikkeling in 2024. De loonontwikkeling in 2024 is daarmee goed verwerkt. Op korte termijn levert de inzet van het surplus van de algemene reserve geen risico op, maar op langere termijn is dit geen duurzame oplossing. Wij adviseren u daarom erop toe te zien dat de loon- en prijsontwikkeling vanaf 2025 volledig in de primaire begroting wordt verwerkt. We zijn graag bereid ambtelijk mee te denken en uw gemeente hier verder over te adviseren.

Ontvlechting BAR-organisatie (de Bedrijfsvoeringspartner)

De gemeenschappelijke regeling BAR wordt op 1 januari 2024 ontvlochten en gaat verder als De Bedrijfsvoeringspartner. De ontvlechting van de BAR-organisatie heeft grote gevolgen voor uw gemeente en brengt mogelijk hoge kosten met zich mee. Wij blijven de gevolgen van deze ontvlechting nauwlettend volgen. Uw gemeente houdt ons ambtelijk op de hoogte van de ontwikkelingen. Wij zijn daar blij mee en vertrouwen erop dat de goede samenwerking wordt gecontinueerd.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage 2023 van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de eerder genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit waarschijnlijk neer op € 347.000. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Albrandswaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845177563
DOS-2023-0000131

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 13
2400 AA ALPHEN AAN DEN RIJN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 en op basis van uw begrotingswijziging van de septembercirculaire 2023 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

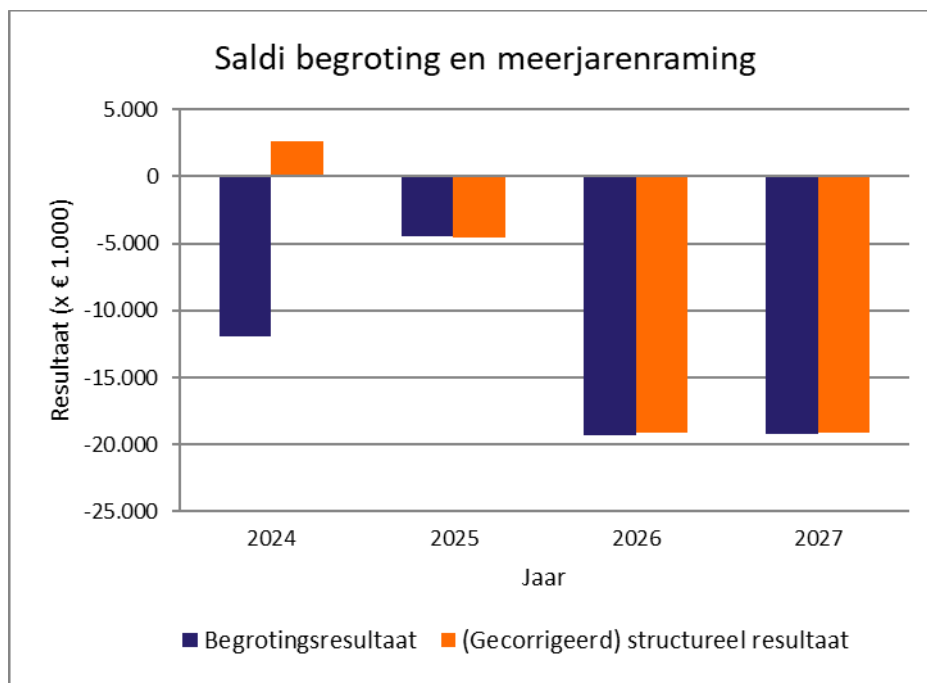
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

Omdat alle jaarschijven van de meerjarenraming sluiten met een nadelig structureel saldo zijn de financiële risico's toegenomen. Daarnaast constateren wij dat uw beheerplannen nog niet allemaal actueel zijn en dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In uw begroting heeft u aangegeven dat de te actualiseren beheerplannen in 2024 zullen worden vastgesteld. Tijdens ambtelijk overleg is gemeld dat de achterstalligheden al grotendeels financieel zijn afgedekt en ligt de achterstalligheid meer in het niet tijdig uitgevoerd kunnen krijgen door capaciteitstekorten in de markt. Wij adviseren u erop toe te zien dat alle beheerplannen actueel zijn.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de structurele exploitatieruimte in 2024 zeer beperkt is en de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 19,2 miljoen in 2026 en € 19,1 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Begrotingsbijstelling

De afgelopen jaren presenteerde u aanzienlijke positieve saldi in uw jaarrekeningen. In de begroting 2024 heeft u de beïnvloedbare taakstellende budgetten hierop bijgesteld. Het hanteren van deze zogenaamde 'kaasschaafmethode' is in uw geval reëel. Wel adviseren wij u de budgetuitputting nauwlettend te blijven monitoren en zo nodig tijdig bij te sturen.

Omdat alle jaarschijven van de meerjarenraming sluiten met een nadelig structureel resultaat is het goed mogelijk dat verdere maatregelen nodig zijn om ook in toekomstige jaren structureel begrotingsevenwicht te realiseren. Als dit het geval is verzoeken wij u de maatregelen tijdig te voorzien van een plan en toelichting waaruit blijkt dat ze concreet en realiseerbaar zijn. Desgewenst zijn wij graag bereid ambtelijk met u mee te denken over mogelijke maatregelen.

Incidentele baten en lasten

In onze begrotingsbrief van vorig jaar hebben wij gemeld dat uw overzicht van incidentele baten en lasten niet in overeenstemming was met de huidige regelgeving. Dit jaar hebben wij geconstateerd dat er een positieve omslag zichtbaar is en dit overzicht verbeterd is. Wij complimenteren u hiervoor.

Inzet surplus algemene reserve

Voor het opvangen van risico's moet een gemeente beschikken over voldoende weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat hoofdzakelijk uit de algemene reserve. Om te bepalen of de weerstandscapaciteit voldoende is worden de risico's geïventariseerd en gekwantificeerd. Het deel van de algemene reserve dat niet nodig is om risico's af te dekken is het surplus van de algemene reserve.

Het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) stelde op 21 november 2023 de notitie incidenteel/structureel vast. Hierin is onder andere opgenomen dat gemeenten jaarlijks maximaal 10% van het surplus van de algemene reserve kunnen inzetten ter dekking van structurele lasten. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder goed blijft. Wij hanteren hiervoor de kaders uit het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK2020). Dit betekent dat er op basis van een adequate en actuele risico-inventarisatie inzicht moet zijn in omvang van de financiële risico's. Wij brengen dit onder uw aandacht omdat dit inzicht bij uw gemeente nog ontbreekt. Hierdoor kunt u mogelijk niet optimaal gebruik maken van de mogelijkheden om uw algemene reserve in te zetten. Wij zijn uiteraard bereid ambtelijk met uw gemeente mee te denken over een traject waarbij u op termijn wel het benodigde inzicht kunt bieden.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer

inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844286170
DOS-2023-0000132

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Barendrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 501
2990 EA BARENDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

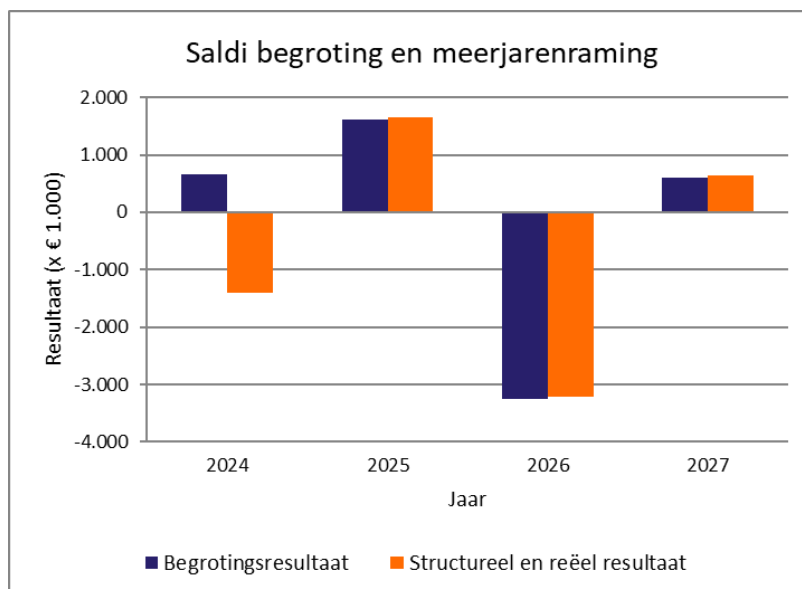
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Oranje

De risicokleur is ten opzichte van de begroting 2023 gewijzigd van groen in oranje omdat het begrotingsjaar 2024 en 2026 in de meerjarenraming niet structureel sluitend zijn, onder andere door een andere wijze van indexeren. Daarnaast is de solvabiliteit laag en blijft deze laag. Ook is het Integraal Huisvestingsplan toe aan actualisatie.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Wij hebben het herstelplan, dat u gelijktijdig met de begroting vaststelde, in ons oordeel betrokken. Aanvankelijk was onvoldoende rekening gehouden met de prijsontwikkeling

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

conform de Meicirculaire van het gemeentefonds, waardoor de meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht was. Met de vastgestelde maatregelen uit het herstelplan heeft u aannemelijk gemaakt dat het evenwicht in 2027 weer tot stand wordt gebracht. Wij gaan ervan uit dat u de realisatie van het herstelplan nauwlettend volgt en zo waar nodig tijdig bijstuurt. Wij verzoeken u ons te informeren over eventuele wijzigingen in het herstelplan.

Conclusie

Het structurele resultaat van uw begroting is negatief, maar omdat uw gemeente aannemelijk heeft gemaakt dat dit resultaat in 2027 positief zal zijn, valt u toch onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Geen opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Zoals hierboven is gepresenteerd is uw begroting 2024 niet structureel in evenwicht. Omdat wij in de meerjarenraming zien dat dit evenwicht in 2027 hersteld wordt komt u voor 2024 alsnog in aanmerking voor repressief (regulier) toezicht. Het is niet de bedoeling dat dit ieder jaar gebeurt, aangezien het herstel dan ieder jaar naar achteren doorschuift. Daarom verwachten wij dat u volgend jaar een structureel sluitende begroting 2025 aanlevert of structureel sluitende jaarschijven 2027 en 2028.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage 2023 van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de eerder genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg mogelijk hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij adviseren u het integraal Huisvestingsplan te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen. Ambtelijk hebben wij begrepen dat dit beheerplan volgens de huidige planning in het eerste kwartaal van 2024 gereed zal zijn en naar verwachting in het 2^e kwartaal van 2024 wordt vastgesteld.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Barendrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844817611
DOS-2023-0000133

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 401
2410 AK BODEGRAVEN-REEUWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente. Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

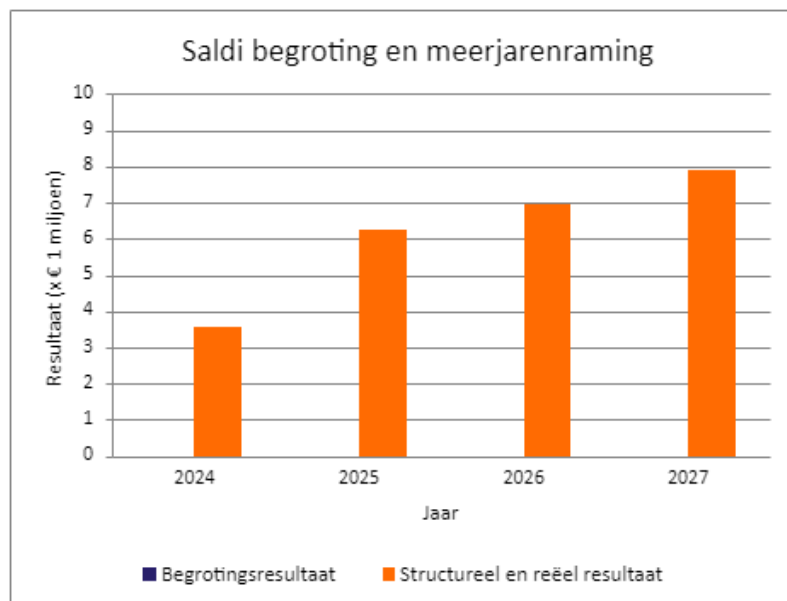
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Geel

Het beeld is gunstiger geworden en komt op basis van de begroting 2024 uit geel. Het gunstigere beeld komt door een toename van het eigen vermogen en een voorziene afname van de vaste schulden ten opzichte van 2022. We zien daarbij ook een afname van de risico's als gevolg van grondexploitatie. De schuldquote bevindt zich nog wel in de meest risicovolle categorie, maar dankzij de groei van het eigen vermogen in combinatie met minder schulden zal de solvabiliteit van uw gemeente verder kunnen verbeteren. Wij zijn blij met deze ontwikkeling en adviseren u te blijven sturen op het terugdringen van de schuldenlast en daarmee het risico van onvoorziene rentelasten.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers waarbij wij de post preventie jeugdzorg in uw staat van incidentele baten en lasten als structureel aanmerken omdat jeugdzorg een structurele taak van de gemeente is. Dit betreft een bedrag van € 104.000 in de jaarschijf 2024.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting € 3,5 miljoen positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Gemeenteraad van Capelle aan den IJssel
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 70
2900 AB CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

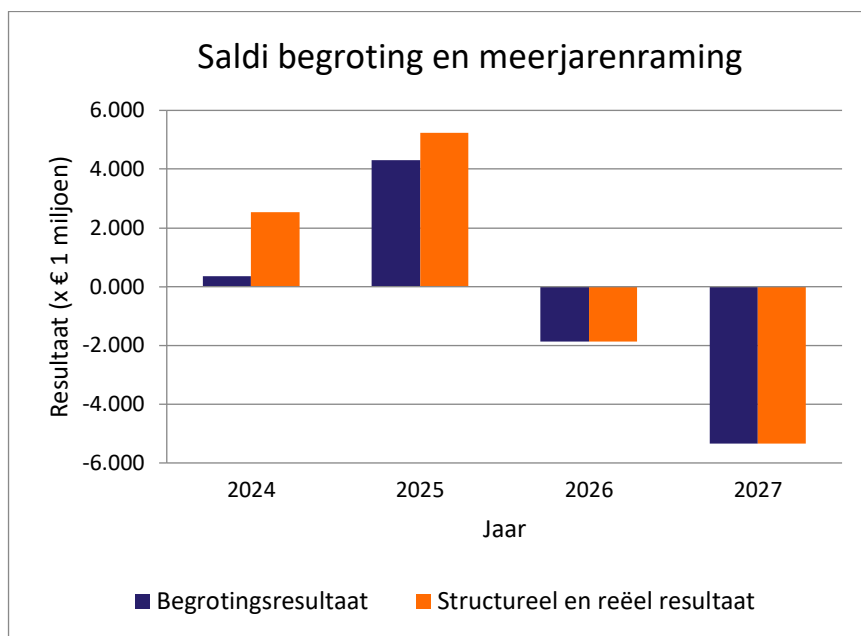
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Wel zien wij de risico's in uw begroting toenemen doordat de laatste 2 jaarschijven van de meerjarenraming niet structureel sluitend zijn. Dit heeft te maken met de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Daarnaast houdt u in uw ramingen rekening met diverse besparingen die nog gerealiseerd moeten worden en heeft u beperkt rekening gehouden met loon- en prijsstijgingen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons nog enige zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Uw overzicht van incidentele baten en lasten is niet in overeenstemming met de huidige regelgeving. Het overzicht geeft niet het benodigde inzicht doordat de goede toelichting ontbreekt. Uit deze toelichting moet blijken waarom posten incidenteel naar aard zijn en waarom ze uw begroting tijdelijk beïnvloeden. Wij verzoeken u om in de begroting 2025 een overzicht van incidentele baten en lasten op te nemen zoals bedoeld in de regelgeving. Hiervoor verwijzen wij u naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde “notitie structurele en incidentele baten en lasten” en ons Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) 2020. Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten.

Indexatie personele lasten

U heeft uw begroting gebaseerd op de meicirculaire van het Rijk. Het Rijk gaat in de berekening van het accres van de meicirculaire uit van een loonvoet van 5,2%. In uw begroting bent u uitgegaan van een stijging van de lonen van 2,8%. Uw loonkosten zijn dus lager geraamd dan waarvoor u gecompenseerd bent door het Rijk. Inmiddels is de nieuwe

CAO vastgesteld waaruit ook is gebleken dat 2,8% te laag is. Wij verzoeken u de extra loonkosten in een volgende begrotingswijziging te verwerken. Omdat wij voor de bepaling van het structureel en reëel evenwicht van de begroting uitgaan van de loonvoet genoemd in de circulaire van het Rijk verzoeken wij u ook deze loonvoet in het vervolg aan te houden.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 597.895. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Besparingsmaatregelen

In uw begroting heeft u een aantal besparingsmaatregelen opgenomen voor het meerjarenperspectief. Een aantal maatregelen zijn technisch van aard waarbij de zogenoemde lucht uit de begroting wordt gehaald. Op basis van uw rekeningresultaten achten wij dit reëel. Daarnaast zijn er besparingsmaatregelen door het aanstellen van toezichthouders in het sociaal domein. Wij zijn van mening dat deze maatregelen voldoende zijn onderbouwd en we hebben er kennis van genomen dat de monitoring van de geraamde besparingen ingebed is in de P&C cyclus. We vinden het een goede zaak dat u reeds van start bent gegaan met het terugdringen van het tekort in het meerjarenperspectief.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit ondanks de toekomstige besparingen nog met een nadelig structureel resultaat van € 1,9 miljoen in 2026 en € 5,3 miljoen in 2027. Het structurele tekort in de meerjarenraming wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Verder zijn wij blij te

constateren dat u nu al nadenkt over verdere concrete maatregelen om het structurele evenwicht in de meerjarenraming te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Capelle aan den IJssel

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844823204
DOS-2023-0000137

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Delft
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 78
2600 ME DELFT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

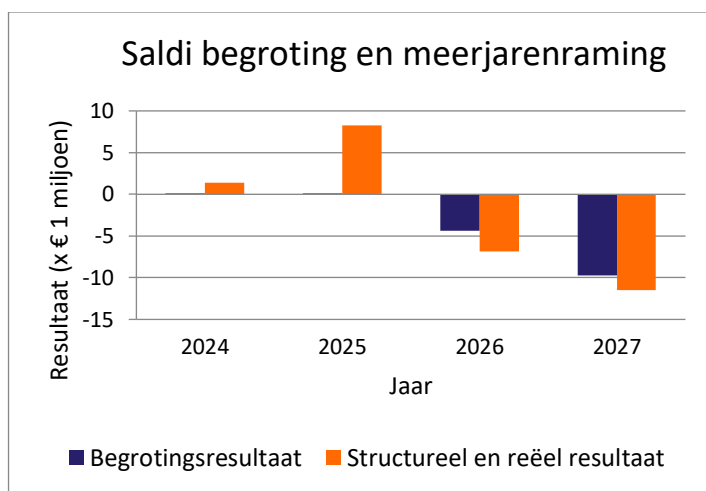
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Groen	Groen

Het beeld is de afgelopen jaren fors verbeterd en komt op basis van de begroting 2024 uit op groen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn dat het structurele begrotingsresultaat 2024 positief is en het bedrag aan openstaande taakstellingen is afgenomen. Wel constateren we dat de meerjarenraming sluit met significant tekort.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 6,8 miljoen in 2026 en € 11,4 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie van het gemeentefonds, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft

Bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844017796
DOS-2023-0000138

Uw kenmerk

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Den Haag
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 12600
2500 DJ DEN HAAG

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Op 21 december 2023 ontvingen wij uw vastgestelde begroting voor het jaar 2024. Wij danken u voor het indienen hiervan. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

In de gemeentewet is bepaald dat het college de door de raad vastgestelde begroting vóór 15 november van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient aan gedeputeerde staten zendt en dat Gedeputeerde staten kunnen bepalen dat de begroting hun goedkeuring behoeft als deze niet tijdig is ingezonden.

In oktober 2023 heeft u een nieuw college gevormd. Als gevolg van de coalitieonderhandelingen kon u niet aan de wettelijke indieningstermijn voor de begroting 2024 voldoen. De provincie is hierover tijdig geïnformeerd. Wij waarderen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

het dat het u alsnog is gelukt om vóór aanvang van het begrotingsjaar 2024 een begroting vast te stellen, waarin de gevolgen van het coalitieakkoord zijn verwerkt. Dankzij tijdige ambtelijke afstemming met uw gemeente hebben wij ons onderzoek, op basis van de conceptbegroting, tijdig kunnen afronden. Bij de vaststelling van de begroting op 21 december 2023 heeft u geen wijzigingen aangebracht die gevolgen hebben voor het structurele evenwicht. Om deze redenen verbinden wij dit jaar geen consequenties aan de overschrijding van de indieningstermijn.

Uw begroting voldoet inhoudelijk aan de criteria voor repressief toezicht: uw begroting achten wij structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar direct kunt uitvoeren en wij begrotingswijzigingen niet vooraf hoeven goed te keuren. Wel verzoeken wij u om begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling ter kennisneming aan ons toe te sturen.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

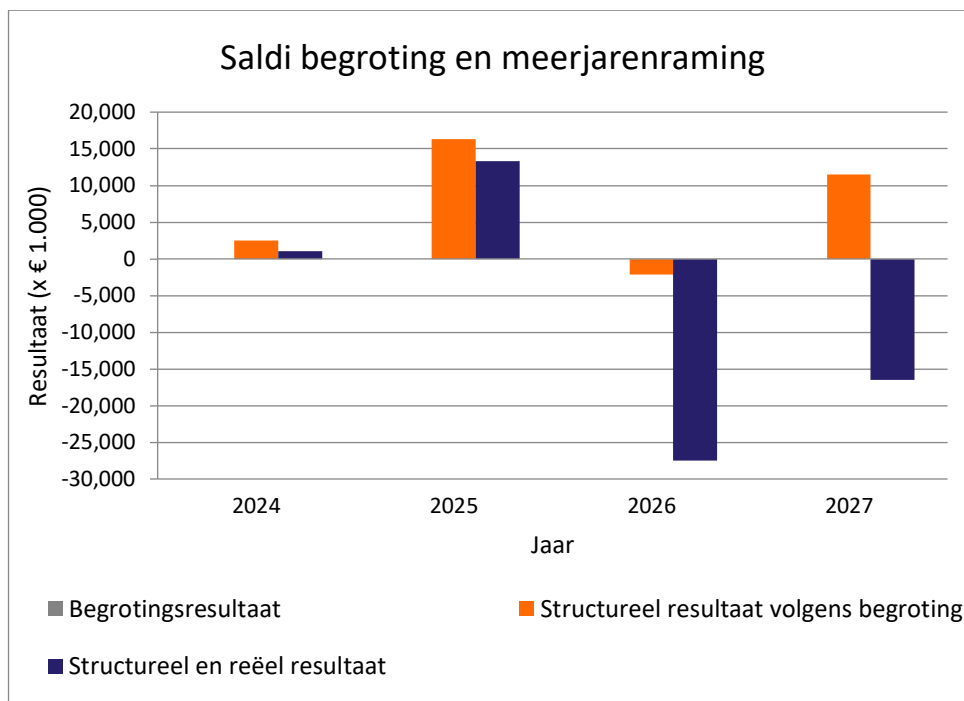
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Geel	Geel

Het beeld is ten opzichte van de vorige begroting gelijk gebleven. De oorzaak hiervoor is dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is maar de meerjarenraming nog een (beperkt) tekort vertoont. Verder is uw financiële positie goed, maar daalt de solvabiliteit en is het weerstandsvermogen onvoldoende om uw risico's volledig af te dekken.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In ons oordeel gaan wij uit van het structureel en reëel resultaat. Dit zijn de cijfers:

- Exclusief de nog niet concreet ingevulde taakstelling op het gemeentelijk apparaat ter grootte van € 1,5 miljoen in 2024 oplopend naar € 9 miljoen in 2026 en 2027. Ambtelijk hebben wij begrepen dat uw organisatie momenteel plannen hiervoor uitwerkt.
- Exclusief de nog niet concreet ingevulde stelpost Structureel tekort ter grootte van € 16,3 miljoen in 2026 en € 19,0 in 2027.

Conclusie

Omdat het structureel en reëel resultaat van uw begroting 2024 positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Weerstandsvermogen

In eerdere brieven hebben wij uw aandacht gevraagd voor de weerstandratio van uw gemeente. Deze ratio geeft aan in hoeverre uw gemeente in staat is risico's op te vangen met de algemene reserve. Uw algemene reserve is de afgelopen jaren ontoereikend geweest hiervoor. Dit was niet het geval na resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 maar inmiddels komt de weerstandratio bij de begroting 2024 weer onder de 1,0 en voldoet deze niet aan het door u vastgestelde beleid. U bent voornemens om een eventueel positief rekeningresultaat 2023 in eerste instantie te gebruiken om de algemene

reserve aan te vullen tot het minimaal vereiste niveau. Zoals eerder aangegeven vinden wij dat geen verstandige insteek, omdat ervan uit mag worden gegaan dat de ramingen in de begroting reëel zijn en de jaarrekeningresultaten daardoor beperkt zijn, of het gevolg zijn van nog te leveren prestaties en daarmee beklemd. Wij vragen u de algemene reserve zo spoedig mogelijk aan te vullen en erop toe te zien dat de weerstandsratio blijvend voldoet aan het door u vastgestelde beleid.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-845513934
DOS-2023-0000139

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Dordrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

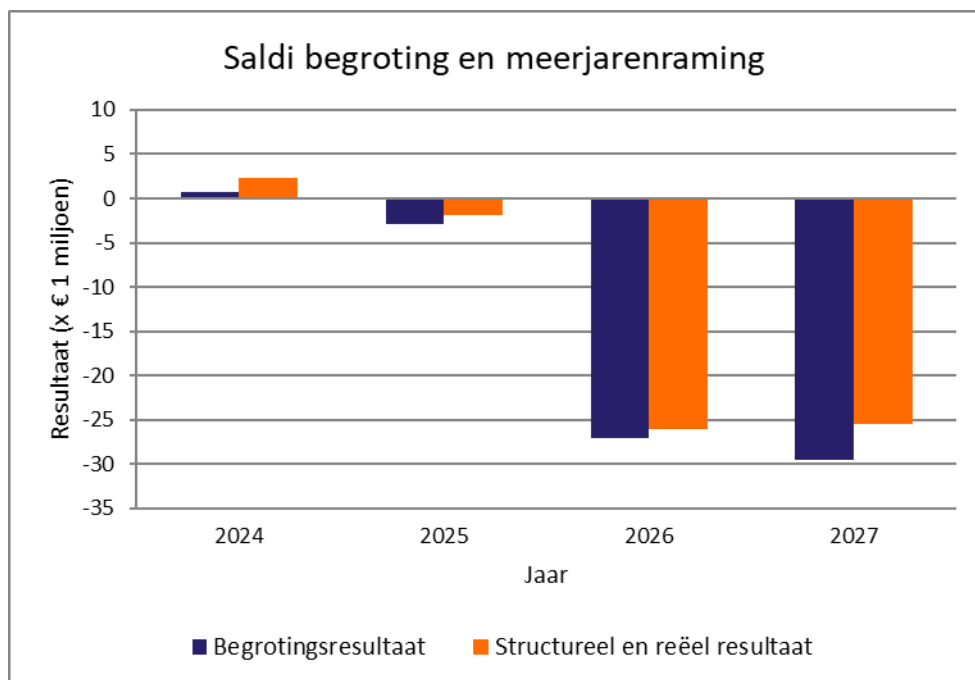
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

Uw risicokleur is verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt onder andere door het dalen van de weerstandsratio en doordat niet alle beheerplannen actueel zijn. Verder vertoont uw meerjarenraming vanaf 2025 structurele tekorten. Dit wordt vanaf 2026 mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Uw gemeente heeft geen actueel beheerplan voor civiele kunstwerken. U rekent jaarlijks het beheer van civiele kunstwerken door in de begroting. Zonder actueel beheerplan heeft u echter geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw meerjarenraming. Wij adviseren u daarom het beheerplan civiele kunstwerken te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €26 miljoen in 2026 en €25,5 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben begrepen dat uw gemeente richting het opstellen van de begroting 2025 een ombuigingstraject inzet om op termijn tot een sluitend meerjarenperspectief en een sluitende begroting 2026 te komen. Wij zijn blij om te horen dat uw gemeente volgend jaar gaat kijken naar concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt. Tegelijk hebben wij er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht

brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2021-791062325
DOS-2021-0000517

Uw kenmerk

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Goeree-Overflakkee
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
3240 AA MIDDELHARNIS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2022

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig toesturen van uw begroting. Financieel toezicht is gericht op het voorkomen dat een gemeente in een financieel uitzichtloze situatie komt die zij zelf niet kan oplossen. Met het oog hierop beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar of voor uw gemeente repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht geldt.

Besluit: repressief toezicht begroting 2022

Uw begroting voldoet aan de criteria voor repressief toezicht. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren.

Wel verzoeken wij u om de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling ter kennisneming aan ons toe te sturen.

Aanbod

Hebt u vragen over de inhoud van deze brief, of andere vragen over de financiële positie van uw gemeente, dan zijn wij graag bereid deze schriftelijk te beantwoorden of een mondelinge toelichting aan u als raad te geven. Desgewenst kunnen wij een taakveldanalyse uitvoeren. Het doel van een taakveldanalyse is om uw gemeente meer inzicht te geven in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Indien u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65 stoppen
dichtbij het provinciehuis.
Vanaf station Den Haag CS
is het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Toelichting op begrotingstoezicht

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Uitgangspunt daarbij is dat de aandacht vooral uitgaat naar gemeenten met een zwakkere financiële positie of waarvan wij de kans hoog inschatten dat de financiële positie onder druk komt te staan. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend waarbij groen staat voor weinig risico en geel respectievelijk oranje voor meer risico's. De risicokleur van iedere gemeente nemen wij ieder jaar op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Daarnaast wordt het toezichtregime bepaald op basis van het structureel en reëel resultaat.

Conclusies uit het onderzoek van uw begroting 2022

Risicoanalyse

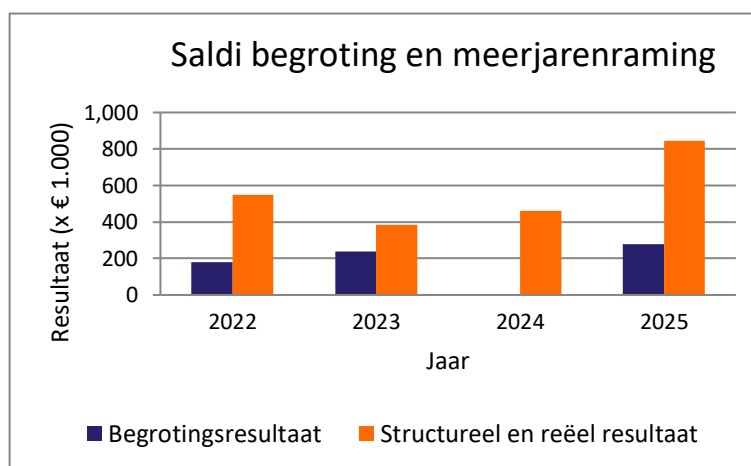
De risicokleur van uw gemeente laat over de afgelopen drie jaar het volgende beeld zien:

Begroting	2020	2021	2022
Risicokleur	Groen	Geel	Groen

De risicokleur is het afgelopen jaar verbeterd en komt op basis van de begroting 2022 uit op groen. De oorzaak hiervoor is de verbetering van het structurele saldo in de begroting en de meerjarenraming. Dit is mede veroorzaakt door de extra gelden vanuit het Rijk voor de jeugdzorg en het verwerken van een aantal maatregelen uit de ombuigingsnota waaronder een verhoging van de OZB vanaf 2023.

Structureel en reëel resultaat

Het begrotingsresultaat is het resultaat dat u in uw begroting heeft gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten. Het begroot structureel en reëel resultaat is het begrotingsresultaat zonder incidentele baten en lasten en rekening houdend met reële en concreet onderbouwde ramingen. Op dit laatste baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In uw begroting en meerjarenraming wordt voor € 0,8 miljoen toegevoegd aan de tijdelijke “reserve onderhoud kunstwerken” in afwachting van de vorming van een “voorziening onderhoud kunstwerken”. Hiermee heeft u de onderhoudslasten incidenteel geraamd in plaats van structureel en is het structureel resultaat van uw begroting vertekend. Wij hebben onze correctie hierop gebaseerd. Overigens betekent deze correctie niet dat er een financieel knelpunt is in de onderhoudsbudgetten en heeft dit geen gevolgen voor het begrotingsresultaat.

Conclusie

Wij constateren dat er in uw begroting en meerjarenraming sprake is van structureel en reëel evenwicht voor alle jaren.

Overige opmerkingen

PM-posten

In de begroting 2022 staat een aantal PM-posten genoemd waaronder het beheerplan kunstwerken. De financiële uitwerking van deze posten is nog niet verwerkt in de begroting en de verwachting is dat de structurele ruimte in de begroting hierdoor onder druk kan komen te staan. Wij vinden het van belang snel inzicht te krijgen in de totale lasten op jaarbasis en gaan ervanuit dat deze in de begroting 2023 volledig kunnen worden opgenomen.

Ombuigingen

Vanwege de noodzaak om structurele ruimte in de begroting en meerjarenraming te creëren heeft u besloten tot diverse bezuinigingen/ombuigingen. De grootste posten hierbij zijn de verhoging van de OZB en de toeristenbelasting per 2023. Gezien de hoeveelheid PM-posten in de begroting, de onzekerheden rondom de herverdeling gemeentefonds en de financiële ontwikkelingen rondom de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond zien wij de noodzaak van het nemen van maatregelen. Wij verzoeken u de realisatie van de bezuinigingen te monitoren en waar nodig bij te stellen.

Algemene financiële ontwikkelingen

Het door het Rijk toekennen van extra middelen voor jeugdzorg in 2022 en de toezeggingen hierop voor de komende jaren zorgen er naast de positieve ontwikkelingen van het accres in de septembercirculaire 2021 voor dat de financiële positie van gemeenten minder onder druk komt te staan. Ondanks deze ontwikkelingen delen wij de zorg van veel gemeenten over toekomstige ontwikkelingen. Onder andere de herverdeling van het gemeentefonds en het mogelijk afwijken van de afgesproken systematiek van “samen de trap op en samen de trap af” door het Rijk kunnen ingrijpende gevolgen hebben. Ook is het de vraag of het Rijk daadwerkelijk zoveel meer gaat uitgeven de komende jaren. De economie laat gunstige ontwikkelingen zien, maar een hogere inflatie ligt daarbij op de loer. Daarnaast zijn er grote uitdagingen met naar verwachting significante financiële gevolgen, zoals bijvoorbeeld het woningtekort, de invoering van de Omgevingswet en de gevolgen van de klimaatverandering. Op veel onderwerpen wordt de definitieve besluitvorming overgelaten aan het nieuwe kabinet, waardoor de onzekerheid bij gemeenten vooralsnog blijft bestaan.

Waar nodig hebben wij de afgelopen tijd meerdere signalen afgegeven richting het kabinet en de Tweede Kamer om te pleiten voor voldoende middelen voor gemeenten om wettelijke medebewindstaken te kunnen uitvoeren en voor het nakomen van bestuurlijke afspraken.

Wij hebben begrip voor de omstandigheden waaronder u uw begroting moet opstellen. Wij adviseren u om, vooruitlopend op de hiervoor genoemde ontwikkelingen en onzekerheden, terughoudend te zijn in het formuleren van nieuw structureel beleid.

Corona

Voor gemeenten heeft de coronacrisis gezorgd voor hogere lasten en derving van inkomsten. Hoe deze situatie zich gaat ontwikkelen in de komende jaren is nog erg onzeker. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de financiële effecten in 2022 nog door zullen werken, en in welke mate deze kosten worden gecompenseerd door het Rijk. Hiervoor hebben wij uiteraard begrip. In uw begroting en meerjarenraming 2022-2025 hebben wij geconstateerd dat u deels rekening hebt gehouden met financiële gevolgen van de corona-crisis in 2022. Aangezien het onzekere tijden zijn verzoeken wij u de ontwikkelingen in 2022 nauwgezet te blijven volgen.

Tot slot

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2022 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. Marije L.E.F. Hoogendoorn-Bruins Slot
Hoofd Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Goeree-Overflakkee

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844803147
DOS-2023-0000144

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Gorinchem
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 108
4200 AC GORINCHEM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Oranje	Geel

Het risicoprofiel is licht verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren en is op het kantelpunt van oranje naar geel gegaan. Ondanks de tekorten in de meerjarenraming, zien wij een positieve ontwikkeling van uw financiële positie op basis van de begroting 2024. Ook zien we dat de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten van de grondexploitaties ten opzichte van de omvang van de begroting is verminderd.

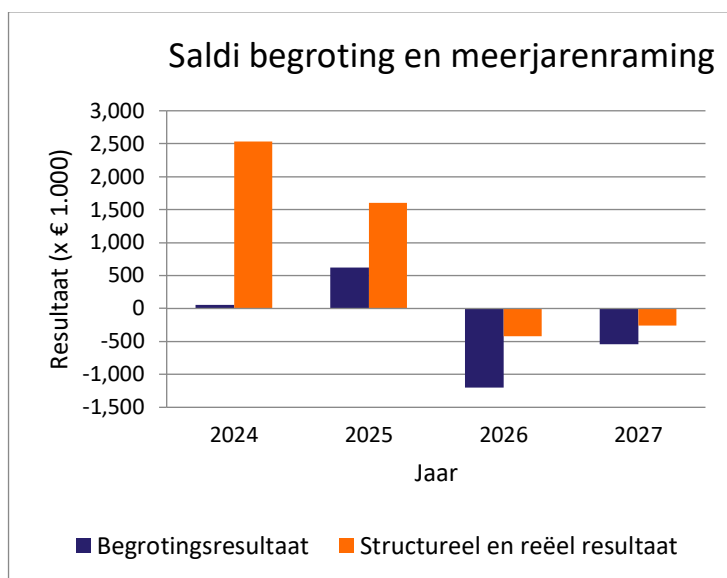
Daarbij merken wij tegelijkertijd voor de meerjarenraming op dat wel alertheid geboden is voor de financiële consequenties van de toekomstige ambities. Dat heeft gevolgen voor een (nog steeds) stijgende schuldpositie en dalende solvabiliteit. Dat zien we terug in de betreffende meerjarige kengetallen en de omvang van de begroting. Ook hebben de renteontwikkelingen invloed op de wendbaarheid van uw begroting alsmede de bijdrage aan de verbonden partijen.

Daarnaast heeft de meerjarenraming 2026 en 2027 structurele tekorten. In deze tekorten is voor jeugdzorg, in lijn met de afspraken tussen het Rijk, IPO en de VNG, rekening gehouden met besparingen voor de uitgaven. Wanneer deze besparingen niet worden gerealiseerd, heeft dit een negatief effect op uw meerjarenraming.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat, omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Dat leidt tot het volgende beeld:

Wij zijn in ons oordeel uitgegaan van de cijfers inclusief de eerste en tweede begrotingswijziging en amendement.

De positieve structurele saldi betekent niet dat deze (volledig) vrij besteedbaar zijn. Deze middelen kunnen zijn ingezet voor incidentele lasten. Hiervoor verwijzen wij u naar het overzicht van incidentele baten en lasten in uw begroting.

Ongeacht het structurele en reële resultaat is het noodzakelijk te sturen op een positief begrotingsresultaat, omdat dit uw uiteindelijke financiële positie bepaalt.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 423.000,00 in 2026 en € 257.000,00 in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de

voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845917775
DOS-2023-0000147

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Gouda
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1086
2800 BB GOUDA

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

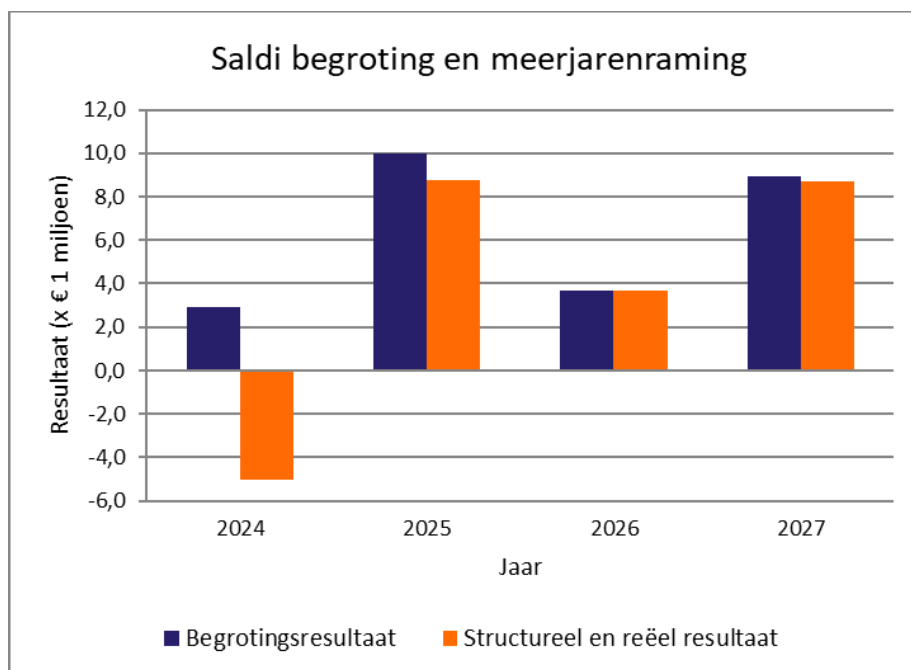
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

In de factoren die gezamenlijk tot de risicokleur leiden zijn wel verschuivingen opgetreden. Zo is het structureel saldo in het begrotingsjaar omlaag gegaan, zien wij een toenemende netto-schuldquote en zijn de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten van de grondexploitaties hoger geworden.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Het structurele resultaat van uw begroting is negatief, maar omdat uw gemeente aannemelijk heeft gemaakt dat dit resultaat in 2027 positief zal zijn, valt u toch onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Geen opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Uw begroting 2023 was niet structureel in evenwicht. Omdat wij in die meerjarenraming zagen dat dit evenwicht in 2026 hersteld zou zijn, kwam u voor 2023 alsnog in aanmerking voor repressief (regulier) toezicht. Het is niet de bedoeling dat dit ieder jaar gebeurt, aangezien het herstel dan ieder jaar naar achteren doorschuift. Wij zien dat ook uw begroting 2024 niet structureel in evenwicht is. Omdat het structurele evenwicht nog steeds in 2026 zal zijn hersteld heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024.

U hebt een programma ter verbetering van de financiële functie ingesteld. Wij adviseren u als onderdeel van dat programma expliciet aandacht te besteden aan verbetering van de begrotingsramingen. Deze kunnen eraan bijdragen dat de jaarrekeningen minder gaan afwijken van de begrotingen en dat het structureel begrotingssaldo ook hoger (positief) wordt. Ook het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen en de daarmee samenhangende besluitvorming om de jaarlijkse dotatie van € 3,5 miljoen in de kapitaallastenreserve te verlagen helpen hierbij. Naar onze mening bent u met deze verbetertrajecten goed op weg richting een positief structureel begrotingssaldo 2025.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Als u vragen hebt, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gouda

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844531944
DOS-2023-0000149

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 175
3370 AD HARDINXVELD-GIESSENDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

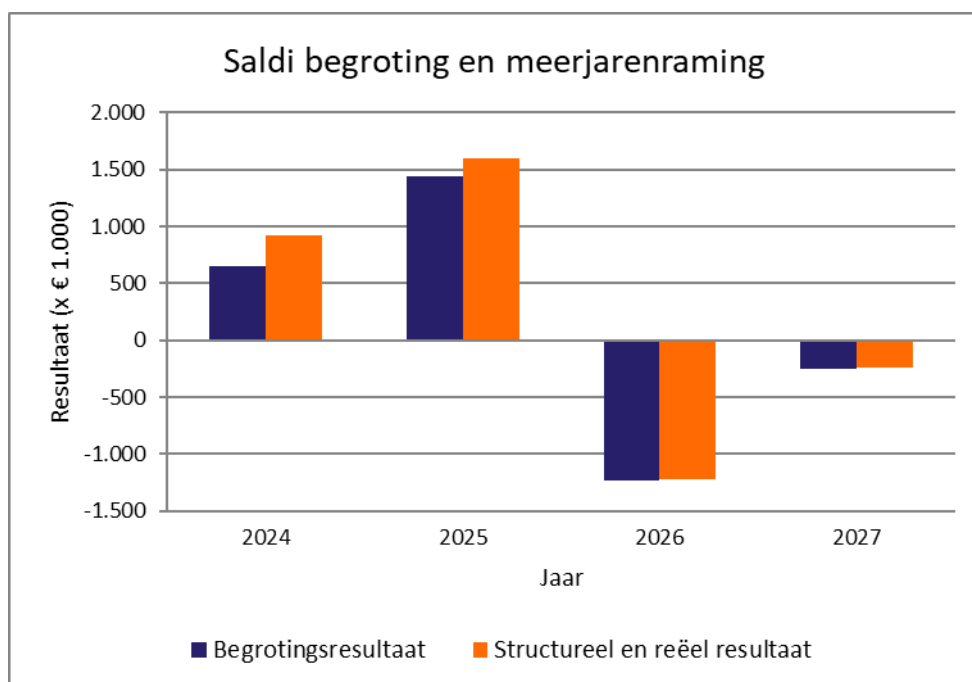
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Geel	Geel

Uw risicokleur is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Uw gemeente heeft een lage schuldquote en een uitstekend weerstandsvermogen. Wel vertoont uw meerjarenraming vanaf 2026 structurele tekorten. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief het raadsbesluit '*septembercirculaire 2023*' zoals vastgesteld in uw raadsvergadering van 9 november 2023.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Dit wordt veroorzaakt door de terugloop van de algemene uitkering. We lichten dit hieronder nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Verwerking septembercirculaire

Door middel van het raadsbesluit '*septembercirculaire 2023*' heeft u de raming van de algemene uitkering geactualiseerd. Hierdoor nemen uw baten toe. Wij willen u er echter op wijzen dat deze extra baten voornamelijk bedoeld zijn om loon- en prijsstijgingen op te vangen. Waarschijnlijk zal u een groot deel van deze baten nodig hebben om loon- en prijsstijgingen aan uw lastenkant op te vangen. Zo houdt u in uw begroting rekening met een loonindexatie van 3% terwijl in de septembercirculaire wordt gerekend met 6,7%. Voor uw gemeente betekent dit ongeveer tussen de € 300.000 en €400.000 aan extra structurele lasten. Wij snappen dat de septembercirculaire te laat is verschenen om deze volledig in de begroting te kunnen verwerken. Doordat u nu alleen de extra baten meeneemt zijn wij echter van mening dat uw saldo een te rooskleurig beeld geeft. Wij adviseren u om de extra middelen voor indexatie voortaan te oormerken.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij hebben in het verleden herhaaldelijk uw aandacht gevraagd voor het actualiseren van meerdere beheerplannen. Wij zijn daarom blij om te horen dat het watertakenplan, het plan voor civiele kunstwerken en het wegenbeheerplan binnenkort geactualiseerd zullen worden. Wij adviseren u om zo spoedig mogelijk na vaststelling de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €1.222.000 in 2026 en €242.000 in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit

is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardinxveld-Giessendam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-846304613
DOS-2023-0000152

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van HENDRIK-IDO-AMBACHT
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 34
3340 AA HENDRIK-IDO-AMBACHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

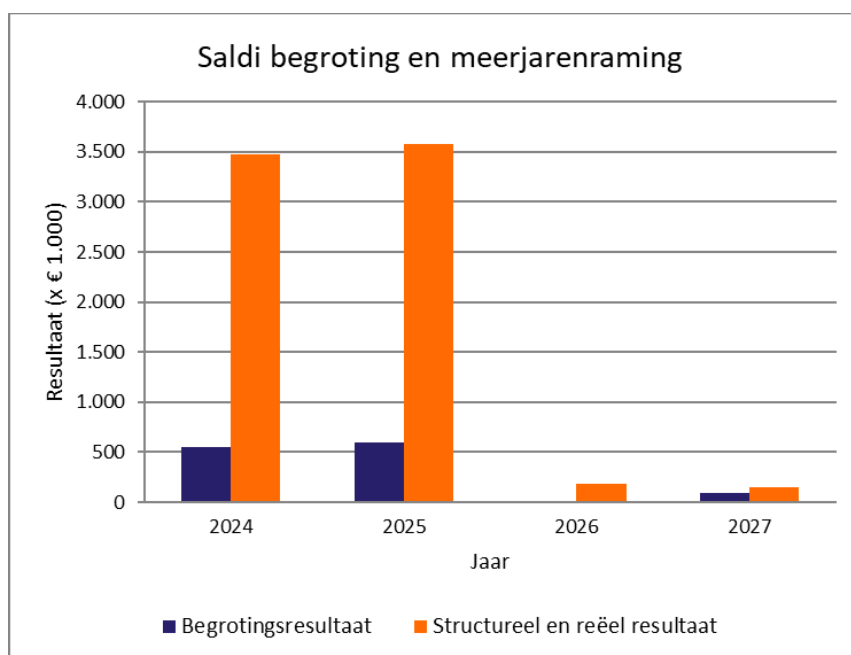
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Geel	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar verbeterd. De reden hiervoor is dat uw begroting structureel sluitend is, uw financiële positie goed, uw weerstandsvermogen voldoende en uw beheerplannen actueel. Verder zijn wij blij om te zien dat uw meerjarenraming, ondanks de daling van de algemene uitkering vanaf 2026, structureel sluitend is.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844198034
DOS-2023-0000153

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Hillegom
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 32
2180 AA HILLEGOM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren we u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

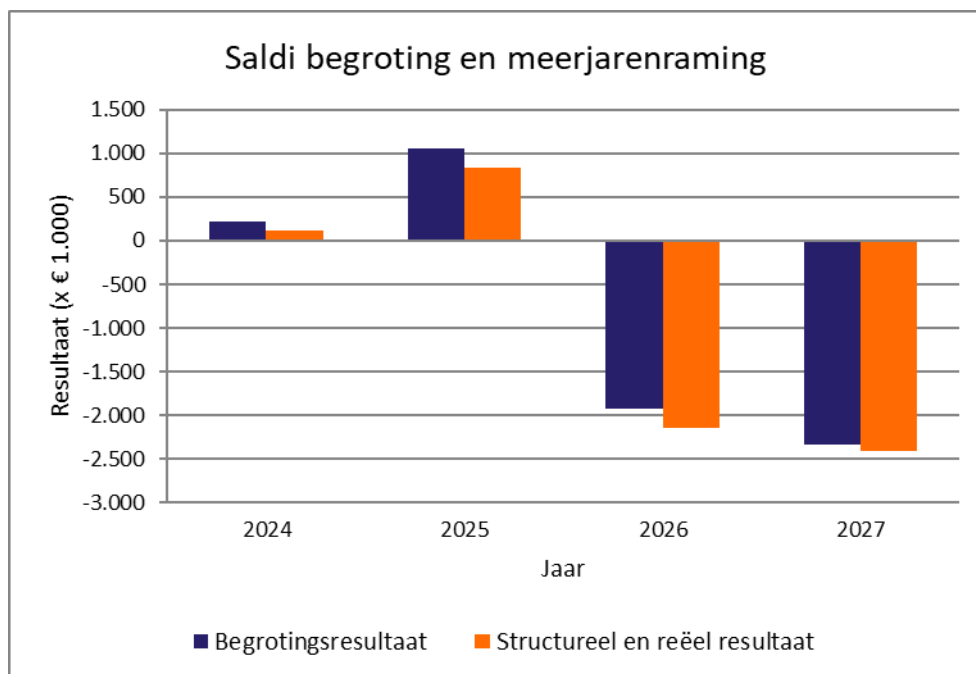
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Uw risicokleur is de afgelopen jaren gelijk gebleven. Dit komt onder andere door uw lage schuldquote, hoge solvabiliteit en uitstekende weerstandsvermogen. Ook heeft uw gemeente actuele beheerplannen voor het onderhoud van uw kapitaalgoederen. Wel vertoont uw meerjarenraming vanaf 2026 structurele tekorten. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief een aantal incidentele reservemutaties dat niet op het overzicht van incidentele baten en lasten stond en daardoor door uw gemeente ten onrechte als structureel is meegenomen in het bepalen van het structureel resultaat. Reservemutaties zijn namelijk in principe incidenteel naar aard.
- Het structureel resultaat blijft echter positief voor 2024 en 2025.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel is uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht. Hiervoor vragen wij uw aandacht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €1.923.000 in 2026 en €2.334.000 in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hillegom

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-843856029
DOS-2022-0000821

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Hoeksche Waard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 2003
3260 EA OUD-BEIJERLAND

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief (regulier) toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

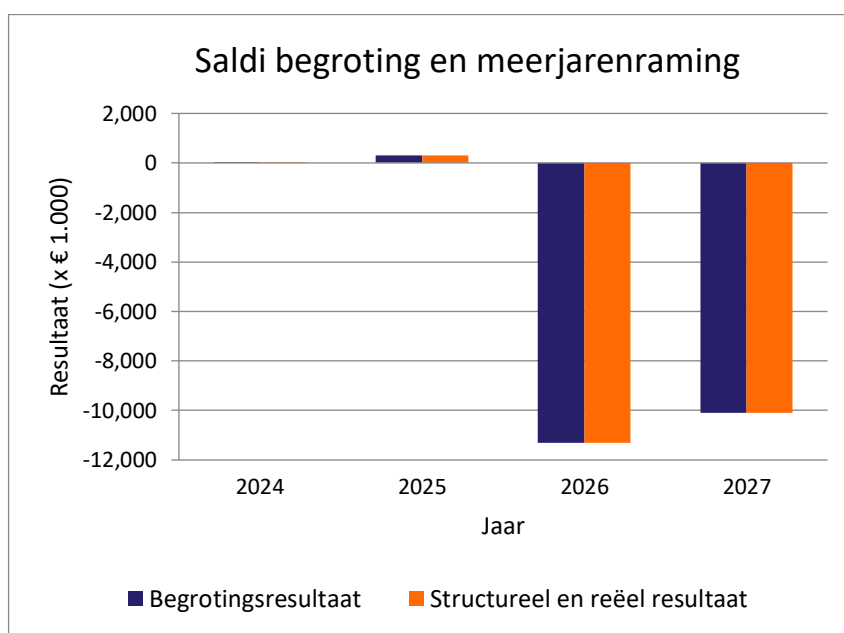
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

De risicokleur is ten opzichte van 2023 gewijzigd van groen naar geel. Dit wordt met name veroorzaakt doordat ten opzichte van vorig jaar nu twee jaarschijven 2026 en 2027 (vorig jaar alleen 2026) een negatief structureel resultaat tonen als gevolg van de daling van de algemene uitkering. Daarnaast is een daling van de solvabiliteit te zien. De financiële positie van de gemeente is nog steeds zeer solide maar de effecten van de beperkte exploitatieruimte tonen zich langzaam in de kengetallen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat, omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Wij gaan in ons oordeel uit van de cijfers uit de begroting 2024 en meerjarenperspectief inclusief de bij de begroting vastgestelde eerste en tweede begrotingswijziging.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting inclusief begrotingswijzigingen positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw structureel evenwicht beperkt is en de meerjarenraming tekorten vertoont. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 11,3 miljoen in 2026 en € 10,1 miljoen in 2027. Dit structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 inclusief begrotingswijzigingen structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Dit is in lijn met het advies van de VNG. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Inzet surplus algemene reserve

Uw gemeente gebruikt, conform artikel 7.4 uit het gemeenschappelijk financieel toezichtskader (GTK), een deel van het surplus van de algemene reserve voor dekking van enkele structurele lasten. Uw gemeente voldoet aan de voorwaarden waaronder deze wijze van dekken ingezet kan worden. Gezien de solide financiële positie van uw gemeente levert dit op korte termijn geen risico op. Voor de lange termijn is dit echter geen duurzame oplossing. Het is goed te lezen dat u door middel van de motie beleidskeuzes aan de slag bent gegaan om inzicht te krijgen aan welke knoppen u kunt draaien om op de lange termijn meer structurele ruimte in de exploitatie te realiseren. U heeft hierbij ook inzicht gekregen in de taakveldanalyse (benchmark) die wij in samenwerking met uw gemeente afgelopen jaar hebben opgesteld. Wij blijven dan ook graag aangehaakt bij dit proces en denken desgewenst met u mee.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hoeksche Waard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845488490
DOS-2023-0000156

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Kaag en Braassem
t.a.v. de Raadsgriffier
Postbus 1
2370 AA ROELOFARENDVSVEEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

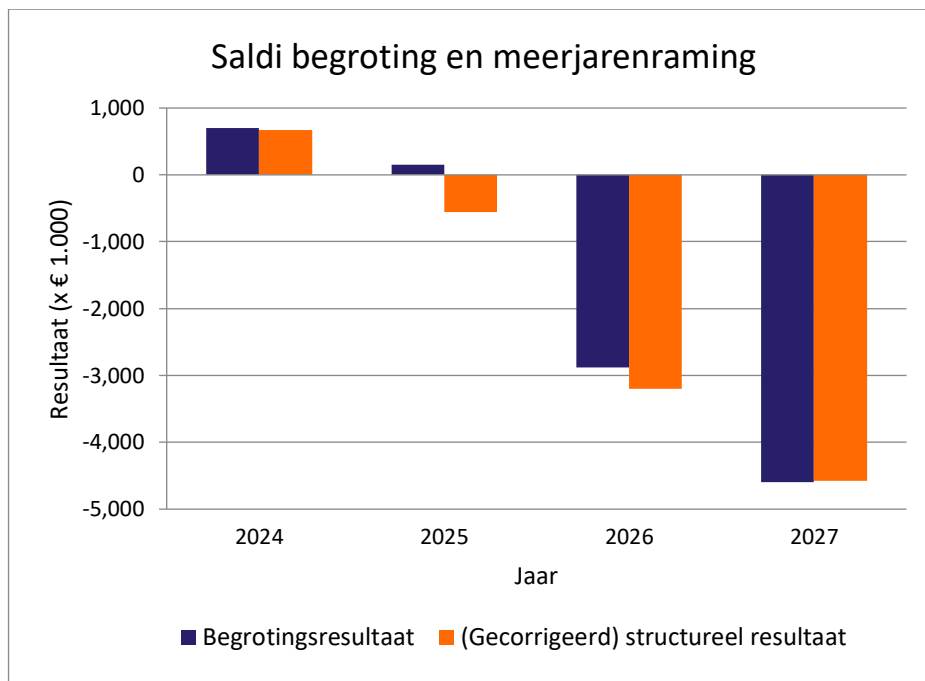
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

Het risicoprofiel van uw gemeente is minder gunstig dan vorige jaar omdat alle jaren van de meerjarenraming sluiten met een nadelig structureel saldo.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Bovenstaande diagram wijkt af van de cijfers in uw begroting. Dit komt doordat wij een correctie op de incidentele baten en lasten hebben toegepast van € 0,3 miljoen, vanwege het niet opnemen van een onttrekking aan de reserves

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 3,2 miljoen in 2026 en € 4,6 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845486683
DOS-2023-0000157

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Katwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 589
2220 AN KATWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

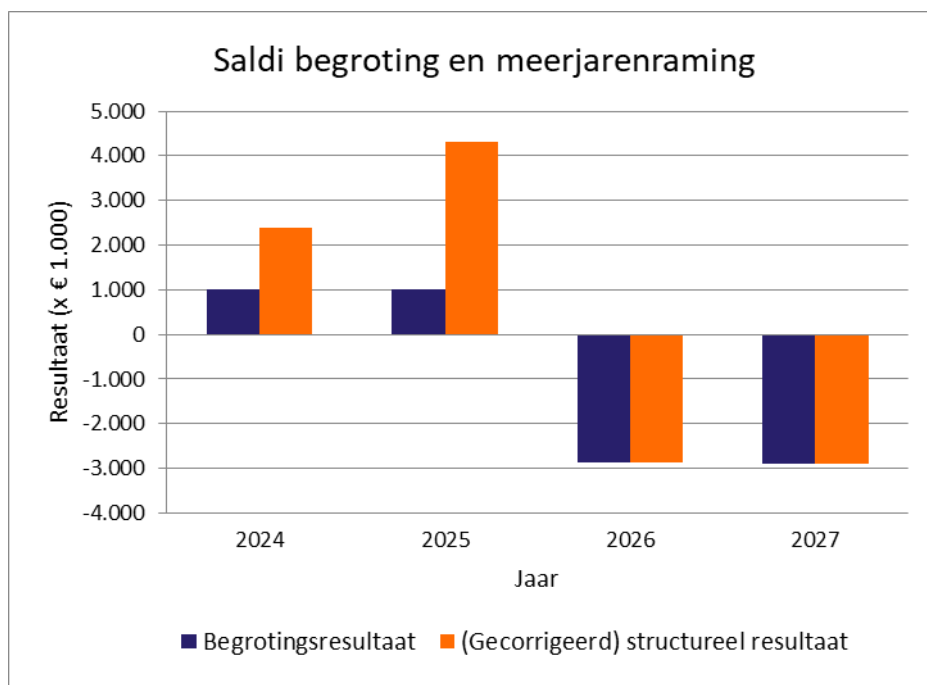
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Geel	Groen

Het risicoprofiel van uw gemeente is gunstiger dan voorgaande jaren. Op nagenoeg alle indicatoren die onderdeel uitmaken van de risicoanalyse valt uw gemeente in de minst risicovolle categorie, bijvoorbeeld op de schuldquote en het weerstandsvermogen. Verder zijn uw beheerplannen actueel en de solvabiliteit voldoende. Wij maken ons wel zorgen over de meerjarenraming. Verderop in deze brief leest u hier meer over.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Zoals hierboven vermeld maken wij ons wel zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €2,9 miljoen in 2026 en € 2,9 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-845211795
DOS-2023-0000158

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 200
2920 AE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

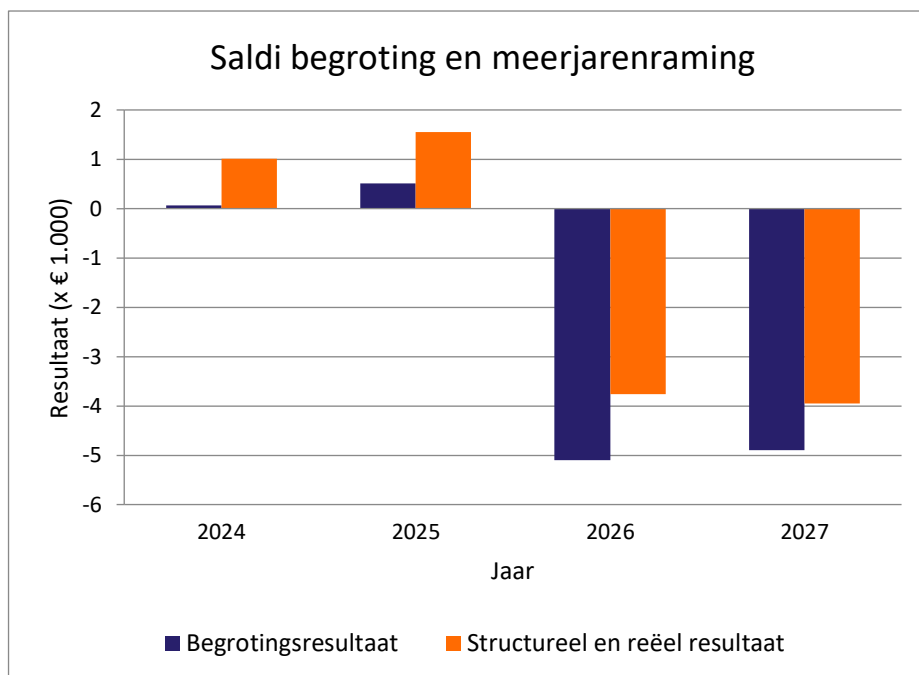
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

De risicokleur is van groen naar geel gegaan mede doordat nu twee jaarschijven van de meerjarenraming tekorten vertonen. Dit wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Verder is het resultaat in uw begroting afhankelijk van nog te realiseren besparingen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt. Uw gemeente heeft snel en adequaat geanticipeerd door deze verhoging op te nemen in de begroting 2024. Wij spreken hier onze waardering voor uit. De opgenomen taakstelling in de meerjarenraming van 50% op deze verhoging vinden wij echter nog onvoldoende onderbouwd. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 3,8 miljoen in 2026 en € 3,9 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wij waarderen dat u in de voorbereiding op uw begroting 2025 al bezig bent met het verkennen van concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Krimpen aan den IJssel

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844362812
DOS-2023-0000161

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Krimpenerwaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

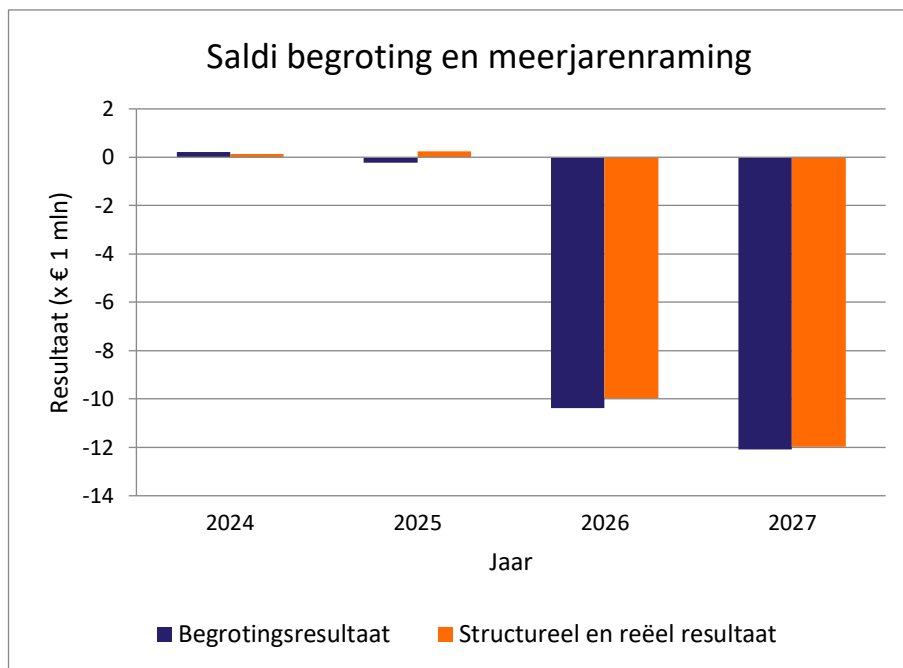
Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeenten kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Groen	Groen

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie van uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 9,9 miljoen in 2026 en € 12,0 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Krimpenerwaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844810897
DOS-2023-0000162

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Lansingerland
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

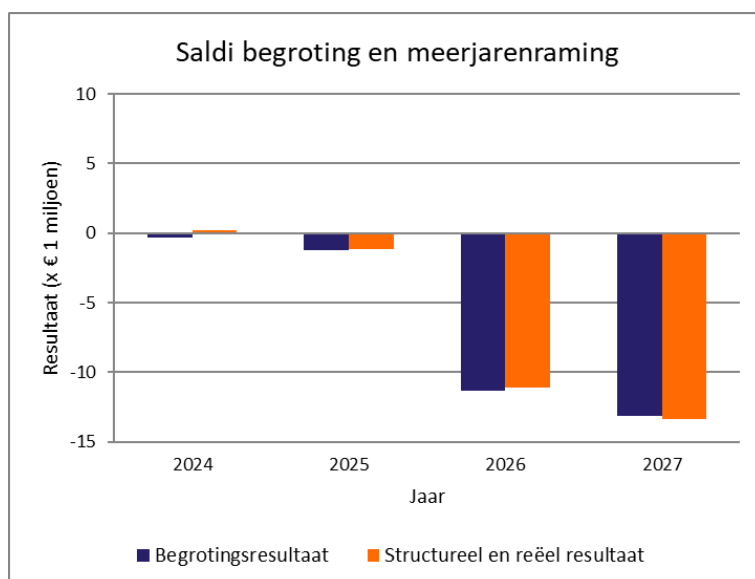
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Oranje	Oranje

Het beeld is de afgelopen jaren gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2024 en meerjarenraming 2026-2027 uit op oranje. Dit komt hoofdzakelijk doordat alle jaren van de meerjarenraming sluiten met een negatief structureel saldo. Daarnaast heeft uw gemeente relatief veel grondexploitaties en zien wij risico's in het sociaal domein. Hier tegenover staat een relatief lage schuldquote en een goede solvabiliteit en meer dan voldoende weerstandsvermogen. Op basis van deze kengetallen concluderen wij dat uw financiële positie goed is, maar dat u risico loopt als gevolg van een niet sluitende meerjarenraming.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

In de begrotingsbrieven van 2022 en 2023 hebben wij gewaarschuwd voor het niet structureel in evenwicht hebben van uw meerjarenraming. Ook nu presenteert u een meerjarenraming met nadelige structurele resultaten oplopend tot € 11,5 miljoen in 2027.

Het structurele tekort vanaf 2026 wordt deels veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. De korting op het gemeentefonds maakt de systematiek waarbij u ervoor kiest ieder jaar een niet sluitende meerjarenraming te presenteren nog risicovoller. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is heeft dit nu geen gevolgen voor het toezichtregime, maar zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u bij iedere toekomstige begroting weer zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Onvoorziene tegenvallers kunnen daardoor makkelijker leiden tot verscherpt (preventief) toezicht.

Wij vragen u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht voor de komende jaren te herstellen wanneer er onvoldoende compensatie vanuit het Rijk komt. Zo kunt u toewerken naar een meer solide financiële positie en minder risico's voor de langere termijn. Graag worden wij geïnformeerd over de voortgang hiervan. Daarnaast kunt u als gemeente ambtelijk een beroep op ons doen om mee te denken in dit proces.

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Uw overzicht van incidentele baten en lasten is niet in overeenstemming met de huidige regelgeving omdat een toelichting op de daarin opgenomen posten ontbreekt. Het overzicht geeft daardoor niet het benodigde inzicht. Wij verzoeken u erop toe te zien dat voortaan de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen posten wel worden toegelicht. Voor de geldende regelgeving hierover verwijzen wij u naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde "notitie structurele en incidentele baten en lasten" en ons Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020). Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten en de toelichting daarop.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland

Gemeenteraad van Leiden
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

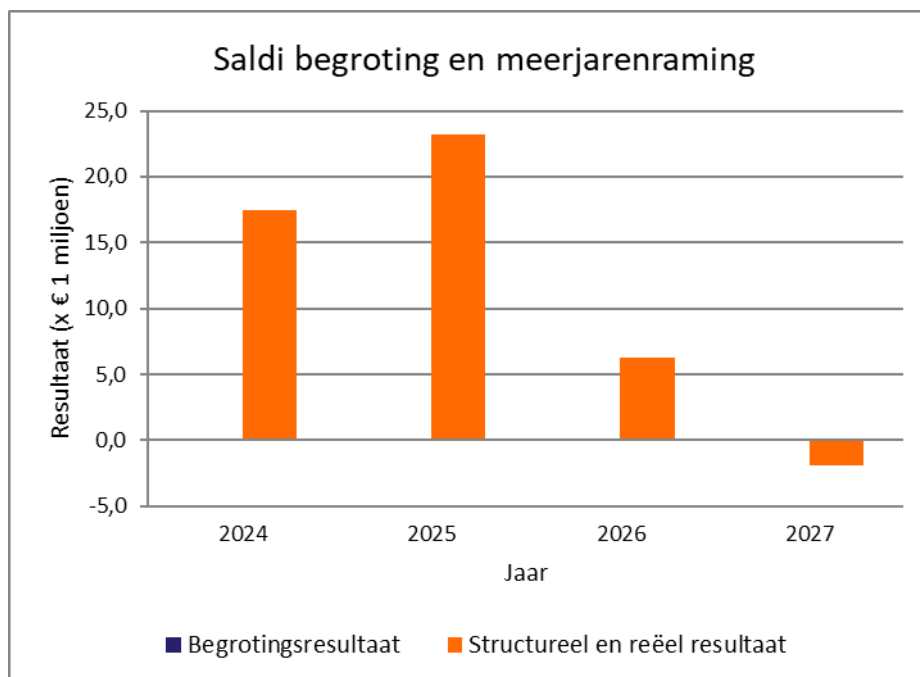
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Groen

De risicokleur is ongewijzigd. Ook op de achterliggende factoren van deze beoordeling heeft geen relevante wijziging plaatsgevonden.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief de taakstelling binnen het sociaal domein. Voor een bedrag van € 2,3 miljoen in 2027 is de taakstelling nog niet ingevuld met concrete maatregelen of op andere wijze voorzien van structurele dekking.
- Exclusief een bedrag van € 2,8 miljoen in 2024, € 3,0 miljoen in 2025 en € 0,4 miljoen in 2026 voor het doen organiseren van specialistische hulp. Wij beoordelen deze lasten als structureel. Verderop komen wij uitgebreider terug op de incidentele baten en lasten.
- Exclusief de structurele begrotingsruimte van € 0,8 miljoen in 2024 en 2025, € 1,0 miljoen in 2026 en € 1,6 miljoen in 2027 die u in de begroting beschikbaar hebt voor het opvangen van tegenvallers.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Incidentele baten en lasten

In uw begroting zijn evenals vorig jaar veel incidentele baten en lasten opgenomen. Net als in onze begrotingsbrief 2023 maken wij u erop attent dat de Commissie Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) in augustus 2018 de notitie "Structurele en incidentele baten en lasten" heeft vastgesteld. In deze notitie staat "Op basis van artikel 23, onderdeel b, van het BBV gelden dezelfde bepalingen voor de toelichting op de meerjarenraming. Dit houdt in, dat alle incidentele baten en lasten, al dan niet gespecificeerd, in het meerjarig overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen worden. Dit geldt ook voor incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves". Wij verzoeken u daarom erop toe te zien dat bij de volgende begrotingen de incidentele reservemutaties in het overzicht worden opgenomen.

In dezelfde notitie is ook nadere regelgeving opgenomen over de duiding van incidentele en structurele baten en lasten. Zo staat toegelicht "Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend". Wij constateren dat u in uw begroting enkele posten als incidenteel hebt opgenomen die volgens ons niet aan dat criterium voldoen, waaronder eerdergenoemde "doen organiseren van specialistische hulp". Ook hebt u in uw raadsbesluit verwoord "dat de incidenteel gedekte activiteiten eindigen in het jaar dat de dekking stopt, tenzij de raad op enig moment in de toekomst een nieuwe beleidsafweging maakt om de activiteit toch voort te zetten". Deze posten voldoen naar onze mening niet aan de criteria van het BBV. Wij adviseren u om bij de begroting 2025 uw incidentele posten kritisch te toetsen aan de regelgeving vanuit het BBV. Wij zullen hierop strikt toetsen.

Verslechtering gecorrigeerde netto-schuldquote

Net als de afgelopen jaren constateren wij dat de gemeente Leiden een hoog investeringsniveau heeft, leidend tot een bijzonder hoge schuldquote. Hierdoor loopt u risico dat in de toekomst een (te) groot deel van de begrotingsruimte in beslag wordt genomen door de kapitaallasten van vroegere investeringen, waardoor u op dat moment mogelijk onvoldoende financiële ruimte hebt om de wensen en de noodzakelijke uitgaven van dat moment te kunnen betalen. Wij zijn blij te constateren dat u bewust afweegt welke maatregelen moeten worden genomen om een verdere stijging van de schuldquote en/of kapitaallasten te voorkomen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845073287
DOS-2023-0000172

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Leiderdorp
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 35
2350 AA LEIDERDORP

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

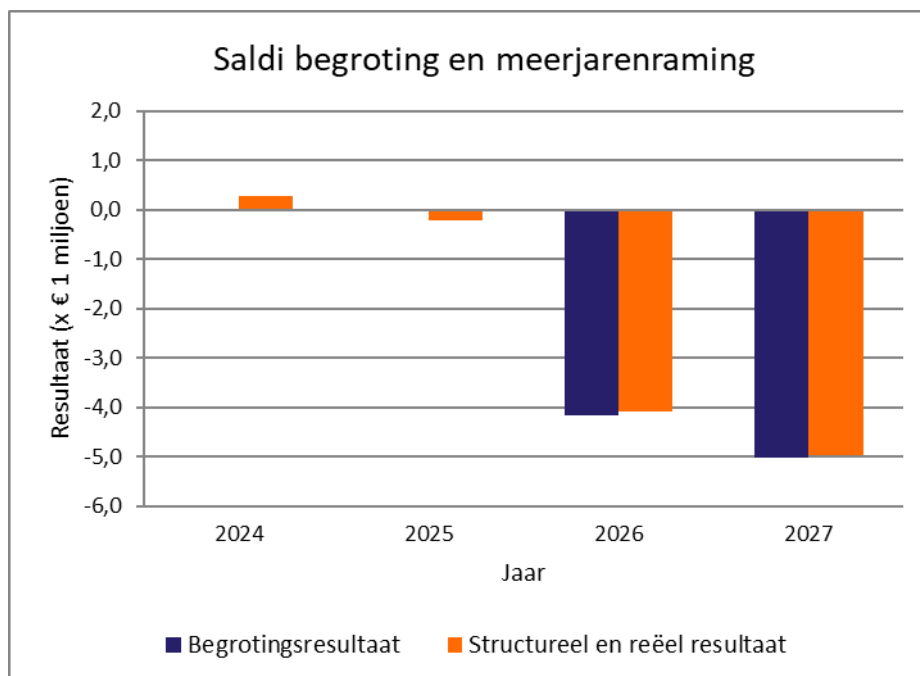
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

De wijziging van de risicokleur wordt vooral veroorzaakt door de negatieve begrotingssaldi van de meerjarenraming. Ook de hogere netto schuldquote speelt een rol. Dit lichten we verderop nader toe.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit in 2024 en 2025 op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 4,1 miljoen in 2026 en € 5,0 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wij complimenteren u met het voornemen om reeds nu na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiderdorp

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844278662
DOS-2023-0000173

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1005
2260 BA Leidschendam-Voorburg

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

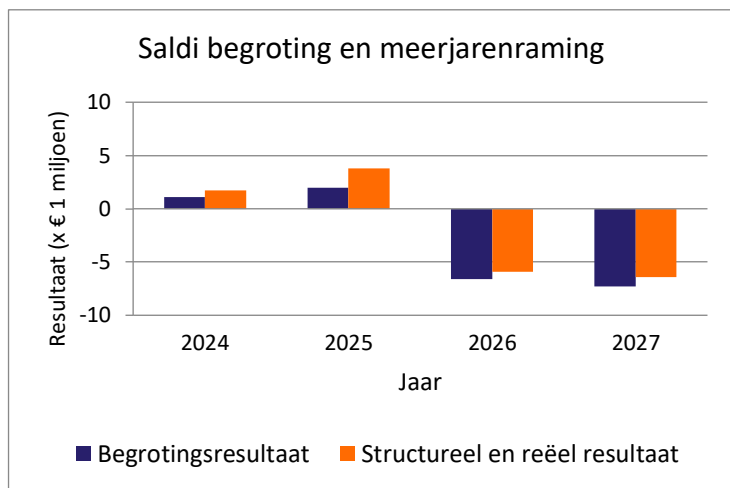
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het beeld is de afgelopen jaren gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2024 uit op groen. De oorzaak hiervoor is dat de financiële positie van uw gemeente goed is. De begroting is tot en met 2025 structureel in evenwicht en het weerstandsvermogen is uitstekend.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over de financiële ontwikkelingen op de langere termijn omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 5,9 miljoen in 2026 en € 6,4 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie van het gemeentefonds, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844070485
DOS-2023-0000174

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Lisse
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 200
2160 AE Lisse

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

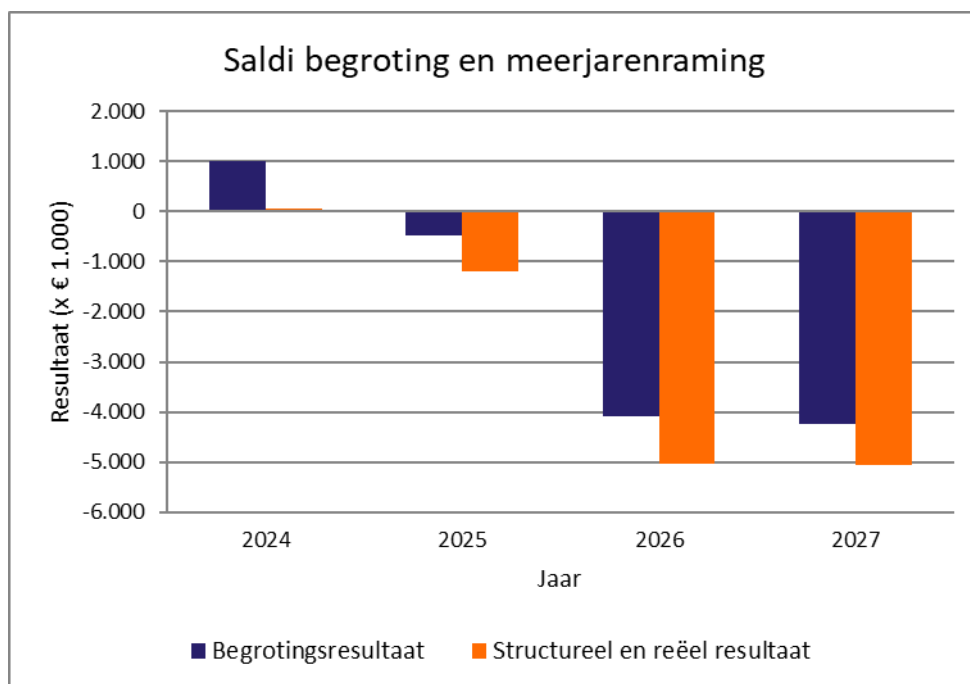
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Oranje	Geel

De risicokleur is licht verbeterd. Dit komt doordat uw schuldquote ten opzichte van de begroting 2023 minder hoog is en uw beheerplan civiele kunstwerken is geactualiseerd. Wel blijft het structureel evenwicht in uw begroting beperkt en heeft u meerjarig aanzienlijke tekorten. Dit laatste wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Zonder de financiële effecten van de strategische opgaven *'opdrachtverlening aan gemeenschappelijke regelingen'* en *'herijking subsidiebeleid'*. Hieronder volgt een korte toelichting.

Vorig jaar heeft u vier strategische opgaven geraamd. Wij waren toen van mening dat geen van de opgaven voldoende was uitgewerkt om mee te nemen in het begrote resultaat. We hebben u toen verzocht de opgaven concreet uit te werken. Dit heeft u voor de strategische opgaven *'kostenbeheersing sociaal domein'* en *'accommodatiebeleid'* gedaan waardoor wij het reëel vinden dat u rekening houdt met de financiële effecten hiervan. Voor de andere twee opgaven geldt dit nog niet. Voor deze opgaven geldt opnieuw het verzoek deze concreet uit te werken.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Dit lichten wij hieronder verder toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Ten tijde van het tussenbericht was het plan voor baggeren nog niet vernieuwd. We zijn blij om te horen dat het plan voor baggeren, opgenomen in het water en klimaatadaptieplan, nu is vastgesteld. We adviseren u de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 4.074.000 in 2026 en € 4.832.000 in 2027. Het structurele tekort wordt voor een deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij aandacht voor het feit dat het structureel evenwicht, ook zonder terugloop van de algemene uitkering, onder druk staat. Zo toont het meerjarenperspectief voor elk jaar een negatief resultaat. In eerdere brieven hebben wij onze zorgen hierover geuit en wij blijven van mening dat dit een aandachtspunt is. Wij vragen daarom nadrukkelijk uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en verwachten daarbij dat u bestuurlijke keuzes niet uit de weg zal gaan. Hierbij vragen wij u ook na te denken over concrete maatregelen om het structureel evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt voor de terugloop van de algemene uitkering.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lisse

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844302807
DOS-2023-0000175

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Maassluis
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 55
3140 AB Maassluis

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

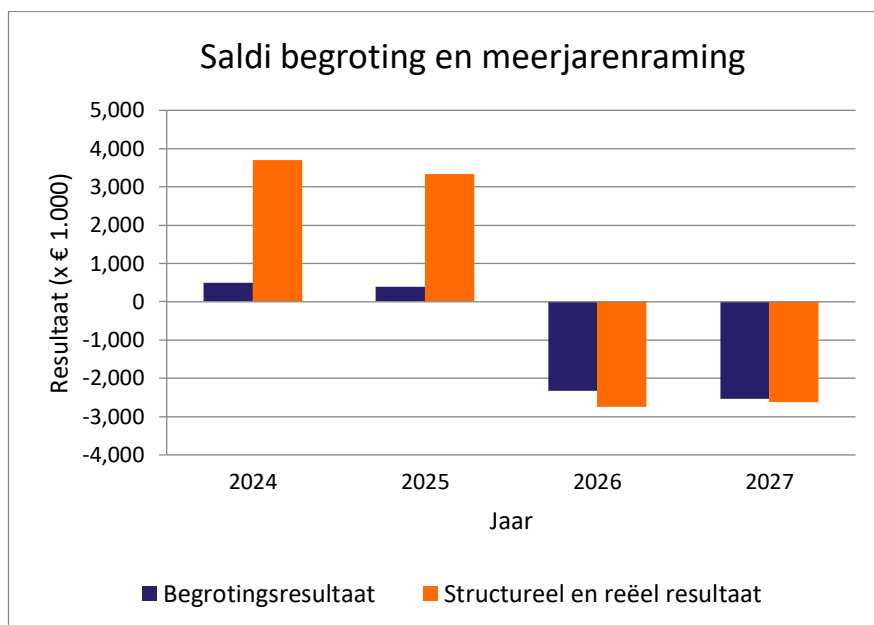
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Geel

Het beeld is afgelopen jaar iets verbeterd. Dit komt doordat er minder taakstellingen zijn opgenomen ten opzichte van de vorige begroting. Wel zijn de laatste twee jaren van de meerjarenraming niet structureel sluitend en zoals in het tussenbericht is meegedeeld zijn ook dit jaar enkele beheerplannen naar ons oordeel niet meer actueel.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit is het bijgestelde resultaat na de verwerking van de septembercirculaire. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Wij gaan in ons oordeel uit van een structureel en reëel begrotingsresultaat dat iets afwijkt van het door u gepresenteerde structurele resultaat. Dit komt doordat wij van oordeel zijn dat van diverse posten op uw overzicht van incidentele baten en lasten het incidentele karakter onvoldoende kan worden vastgesteld, bijvoorbeeld doordat er geen einddatum is genoemd.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 2,7 mln. in 2026 en € 2,6 mln. in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingsskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wij vinden het verstandig dat u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 nadenkt over maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt. Wij hebben begrepen dat u bent gestart met Maassluis in balans (spoor 2). Met belangstelling zien wij de resultaten van dit onderzoek en de eventuele scenario's om het structurele evenwicht te herstellen tegemoet.

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele begrotingsresultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u de komende jaren uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Het overzicht van incidentele baten en lasten (IB&L) in uw begroting 2024 is niet volledig en daarmee niet in overeenstemming met de huidige regelgeving. Het overzicht bevat namelijk nagenoeg alleen posten die zijn toegekend voor het jaar 2024, waardoor inzicht in de incidentele baten en lasten in de meerjarenraming ontbreekt. Hierdoor is er onvoldoende informatie om de structurele begrotingsaldi in de meerjarenraming vast te stellen.

Wij verzoeken u om in de begroting 2025 een zo volledig mogelijk en meerjarig overzicht van incidentele baten en lasten op te nemen, zoals bedoeld is in de regelgeving. Hiervoor verwijzen wij u naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde [“notitie structurele en incidentele baten en lasten”](#) en ons [Gemeenschappelijk Toezichtkader \(GTK\) 2020](#). Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten en de toelichting daarop.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de eerder genomen maatregelen nog niet het gewenste financiële effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 372.000. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Kapitaallastenreserves

U bent van plan gebruik te gaan maken van kapitaallastenreserves. Deze reserves vult u met incidenteel vrijvallende middelen (1,7 mln. in 2024 en 3,6 mln. in 2025). Op termijn wilt u jaarlijks budget aan deze reserves onttrekken om de rente- en afschrijvingslasten van investeringen te dekken. Het gebruik van kapitaallastenreserves is onder voorwaarden toegestaan. Wel willen wij u erop attenderen dat een reserve slechts één keer kan worden ingezet. Voor investeringen die op termijn vervangen worden raden wij veelvuldig gebruik van deze constructie af omdat voor de vervanging dan aan het einde van de levensduur mogelijk geen budget beschikbaar is. We hebben daarom met tevredenheid geconstateerd dat u geen kapitaallastenreserve vormt voor vervangingsinvesteringen of investeringen die dienen om de levensduur van het actief te verlengen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Als u vragen hebt, dan kunt u, via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maassluis

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845951943
DOS-2023-0000177

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van MIDDEN-DELFLAND
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2636 ZG SCHIPLUIDEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

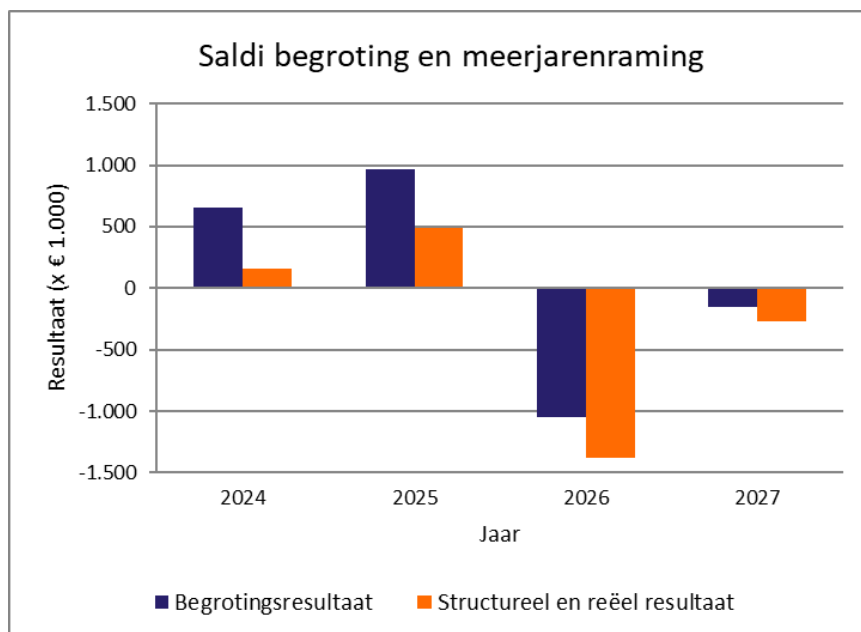
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

Ten opzichte van de vorige begroting is het beeld minder positief. Dit komt vooral doordat de beheerplannen voor wegen, gebouwen en kunstwerken niet actueel zijn en door een niet sluitende meerjarenraming 2026 en 2027. Dit laatste wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers exclusief € 1,3 miljoen reservemutaties die niet zijn opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Reservemutaties zijn in de regel naar aard incidentele baten en lasten.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit na verwerking van de gevolgen van de septembercirculaire met een nadelig structureel resultaat van € 1,0 miljoen in 2026 en € 0,15 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Actualisatie beheerplannen

Wij hebben helaas weer moeten constateren dat u ondanks ons eerdere adviezen de beheerplannen voor wegen, gebouwen en kunstwerken nog niet heeft geactualiseerd. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij verzoeken u wederom deze beheerplannen te actualiseren en wij gaan ervan uit de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de volgende begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 terug te zien.

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. In tegenstelling tot afgelopen jaar is uw overzicht van incidentele baten en lasten niet in overeenstemming met de huidige regelgeving. In het overzicht ontbreken enkele incidentele reservemutaties. Wij verzoeken u om in de begroting 2025 een overzicht van incidentele baten en lasten op te nemen waarin alle incidentele reservemutaties zijn opgenomen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Delfland

Gemeenteraad van Molenlanden
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 5
2970 AA BLESKENS GRAAF

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

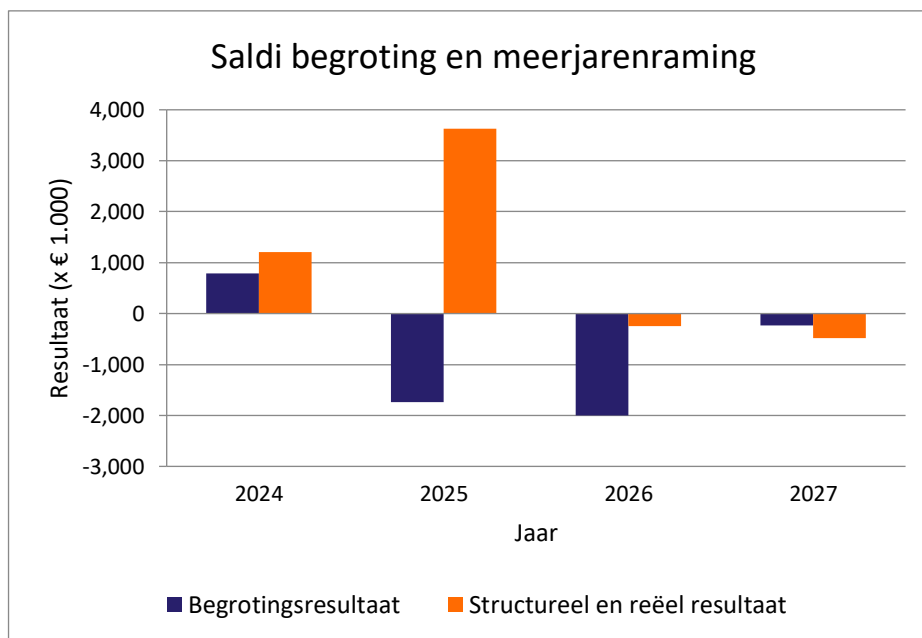
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Geel	Geel

Het risicoprofiel is gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2024 uit op geel. Dit komt door het structureel tekort in de meerjarenraming, de in de begroting verwerkte taakstelling en de bijdrage aan verbonden partijen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat, omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Wij zijn in ons oordeel uitgegaan van de cijfers inclusief motie M2023-19.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Ten opzichte van de begroting van vorig jaar heeft u wederom een verbeterslag gemaakt en voldoet uw begroting in grote lijnen aan het BBV. Ter completering verzoeken wij u volgend jaar het (meerjarig) verloop van de reserves en voorzieningen uit te splitsen naar toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Verder ontbreekt nog een meerjarig overzicht van de renterisiconorm. Dit overzicht maakt inzichtelijk of uw lening portefeuille voldoende gespreid is.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 242.000,00 in 2026 en € 477.000,00 in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is, moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar.

Het tekort in de meerjarenraming is ten opzichte van de omvang van uw begroting marginaal. Toch willen wij vragen bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Molenlanden

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845493191
DOS-2023-0000179

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Nieuwkoop
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2460 AA TER AAR

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

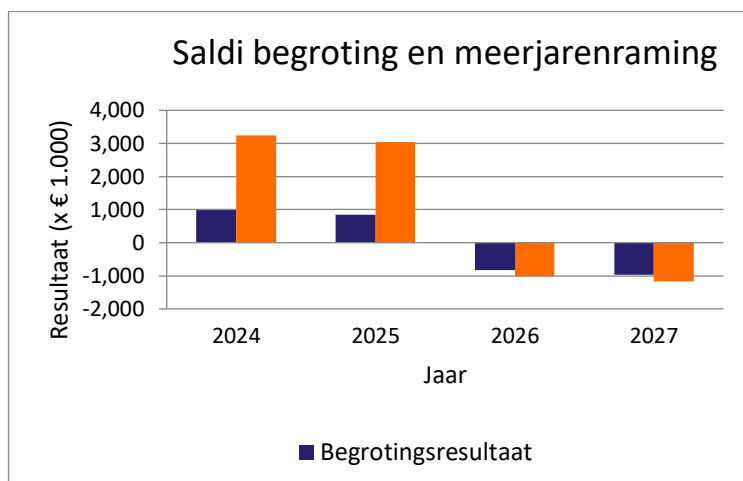
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Geel	Geel

Doordat uw financiële positie vrijwel onveranderd is ten opzichte van vorig jaar is de kleur van uw profiel hetzelfde gebleven. Dit zullen wij verder toelichten onder het kopje 'Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente'.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 1,0 miljoen in 2026 en € 1,2 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwkoop

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-843856046
DOS-2023-0000180

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Nissewaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 25
3200 AA SPIJKENISSE

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

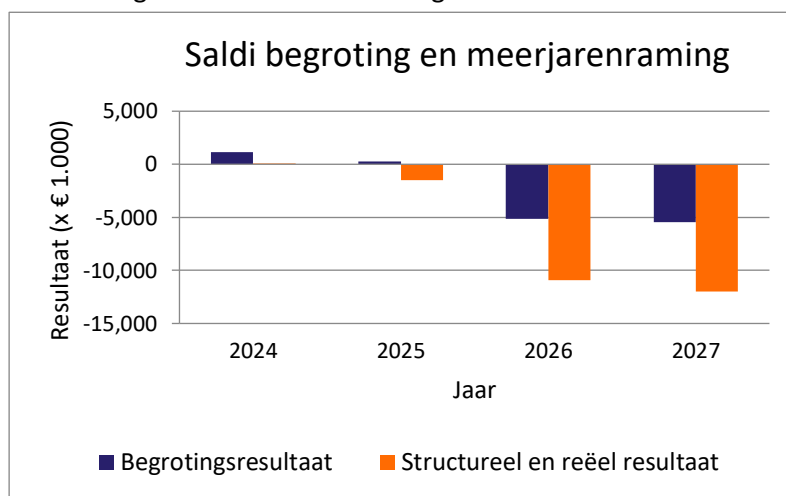
Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Geel	Groen

De risicokleur is veranderd van geel naar groen door een aantal risicofactoren die verbeterd zijn ten opzichte van afgelopen jaar. Zo zijn de ramingen met betrekking tot het sociaal domein naar boven bijgesteld waardoor het risico op budgetoverschrijding afneemt. Daarbij zijn ten opzichte van afgelopen jaar minder nog te realiseren taakstellingen en bezuinigingen in de begroting verwerkt. Door beide factoren is de kans op tekorten in de begroting minder groot geworden.

Meerjarenbegroting

De zorgen met betrekking tot de tekorten in de meerjarenraming en de gevolgen hiervan voor de financiële positie van de gemeente uiten zich nu niet in de risicokleur maar zijn wel degelijk aanwezig.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaand structureel en reëel resultaat zijn wij uitgegaan van de saldi uit het overzicht van baten en lasten van de begroting en de meerjarenraming exclusief de negatieve stelpost sociaal domein in de jaren 2026 (€ 4,4 miljoen) en 2027 (€ 5,3 miljoen) en de taakstellingen. De taakstellingen zijn voor nu onvoldoende onderbouwd met concrete maatregelen om vooraf rekening te houden met mogelijke financiële effecten.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie omdat uw structureel resultaat op de korte termijn beperkt is en afhankelijk is van de inzet van het surplus van de algemene reserve en op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe. Ook benoemen wij enkele andere aandachtspunten ter verbetering van uw begroting.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 11 miljoen in 2026 en € 12 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Inzet surplus algemene reserve

Uw gemeente gebruikt, conform artikel 7.4 uit het gemeenschappelijk financieel toezichtskader (GTK), een deel van het surplus van de algemene reserve voor dekking van enkele structurele lasten. Uw gemeente voldoet aan de voorwaarden waaronder deze wijze van dekken ingezet kan worden. Gezien de financiële positie van uw gemeente levert dit op korte termijn geen risico op. Voor de lange termijn is dit echter geen duurzame oplossing. Wij zullen bij iedere begroting toetsen of deze onttrekking nog voldoet aan de voorwaarden en gaan ervanuit dat u in de tussentijd actie onderneemt om meer structurele ruimte in de begroting te creëren.

Budgetten beheer

Voor het egaliseren van de lasten voor groot onderhoud maakt u gebruik van diverse

reserves beheer en onderhoud. Omdat structureel egaliseren niet mogelijk is via een reserve loopt u het risico op grote schommelingen van de onderhoudslasten in uw exploitatie. Wij adviseren u om de beheer- en uitvoeringsplannen uit te breiden met een doorkijk naar de lange termijn zodat u een voorziening kunt vormen van waaruit de onderhoudslasten geëgaliseerd kunnen worden. Door jaarlijks aan de voorziening te doteren egaliseert u de lasten in de begroting en voorkomt u schommelingen in uw structureel saldo. Hierdoor wordt de informatie met betrekking tot de onderhoudslasten transparanter en kunt u hier beter op sturen.

Informatiewaarde begroting

De begroting is voor u een belangrijk sturingsinstrument en deze dient te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), hier toetsen wij op. Wij verwachten dat u in de begroting 2025 de volgende elementen conform BBV opneemt zodat de informatiewaarde van de begroting verbetert.

- Bij het overzicht van baten en lasten dient naast het begrotingsjaar ook een meerjarenraming opgenomen te zijn. Hierdoor krijgt u als raad meer inzicht in het verloop van de baten en lasten per programma voor de komende jaren en kunt u hier beter op anticiperen. Momenteel is deze informatie alleen los opgenomen bij de programma's.

- In de paragraaf financiering ontbreken een aantal onderdelen dat conform BBV thuishoort in deze paragraaf zoals de berekening van de financieringsbehoefte, het EMU-saldo en het renteschema. Hierdoor heeft u onvoldoende inzicht in de wijze waarop uw gemeente gefinancierd is en de daar bijbehorende rentelasten.

- Het investeringsoverzicht laat geen volledig beeld zien van de te voteren investeringen. Zo ontbreekt voor € 3,7 miljoen aan kredieten. Hierdoor heeft u geen beeld voor welke investering u krediet heeft gevoteerd. Daarnaast is ook het meerjarenbeeld niet volledig.

- Het kengetal solvabiliteit is niet op de juiste wijze berekend en laat hierdoor een vertekend beeld zien van de financiële positie. Wij berekenen de solvabiliteit op 22%, in de begroting wordt een solvabiliteit van 34% gepresenteerd. Dit is fors lager. Hetzelfde geldt voor de meerjarige ontwikkeling van dit kengetal.

- Wij adviseren bij de geprognosticeerde balans en bij de berekening van de kengetallen in de begroting rekening te houden met de resultaten uit de begroting en meerjarenraming. Het BBV stelt verplicht dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling opgenomen wordt van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Zowel de geprognosticeerde balans als de kengetallen zijn hulpmiddelen voor u als raad bij de sturing op een duurzaam financieel gezonde gemeente. Nu gemeenten door de terugval van de algemene uitkering veelal kampen met forse tekorten in 2026 en 2027 vinden wij het verstandig deze tekorten te verwerken in de informatievoorziening over de meerjarige ontwikkeling van de financiële positie.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 2,9 miljoen. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nissewaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845277801
DOS-2023-0000190

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Noordwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 298
2200 AG NOORDWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

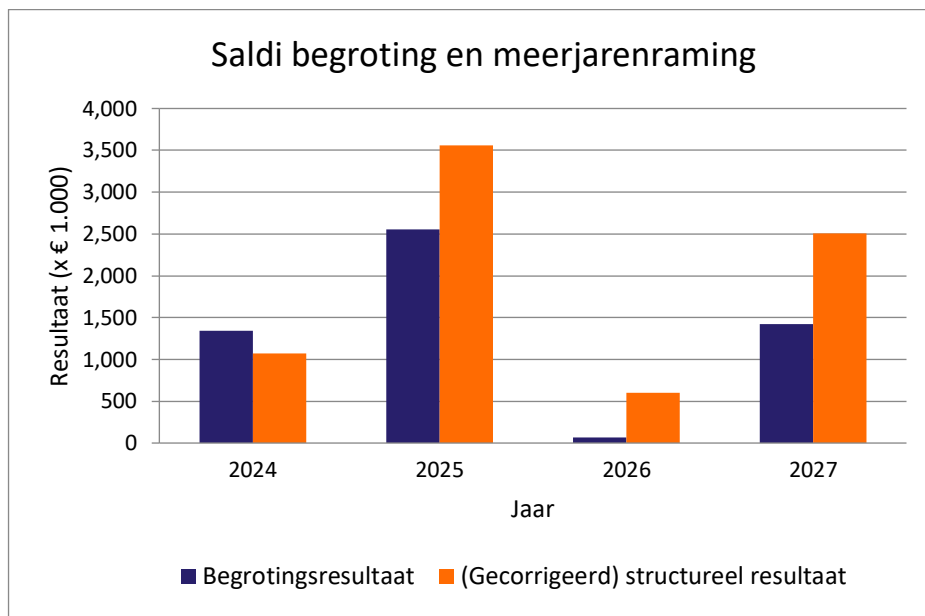
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het risicoprofiel van uw gemeente is hetzelfde gebleven als vorig jaar.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordwijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845033533
DOS-2023-0000191

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Oegstgeest
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1270
2340 BG OEGSTGEEST

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

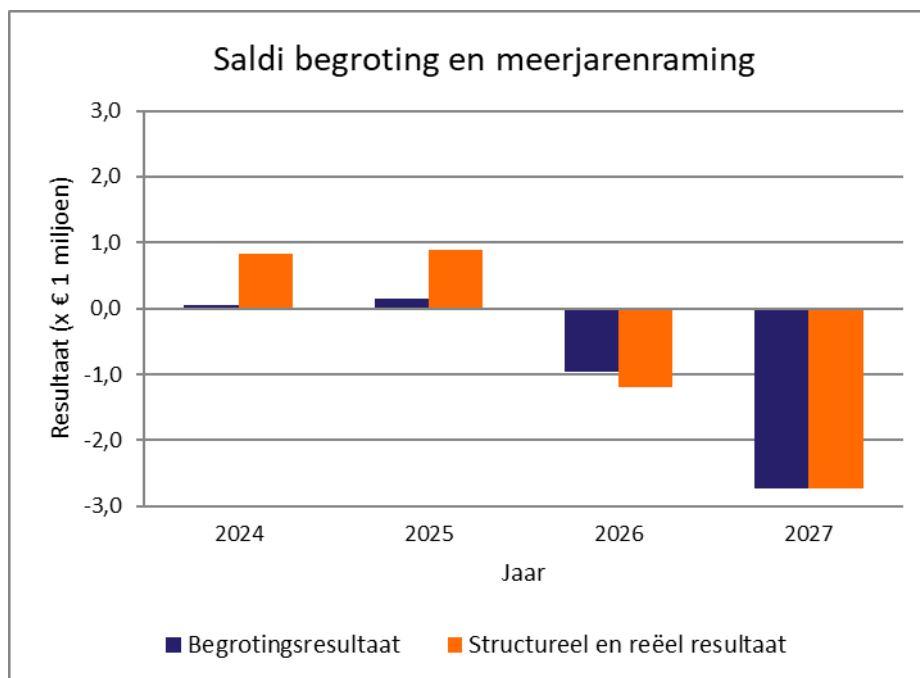
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

Het risicobeeld is ten opzichte van vorig jaar verslechterd. De reden hiervoor is dat uw begroting weliswaar structureel in evenwicht is, maar uw meerjarenraming vanaf 2026 structurele tekorten vertoont. Dit wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Verder is de schuldquote hoog en stijgende, de solvabiliteit laag en dalende en de onderhoudsplannen van diverse gebouwen zijn niet meer actueel.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief het als incidenteel aanmerken van de lasten voor inhuur projectleiders (€ 95.000 in 2024) en piekbelasting handhaving (€ 54.000 in 2024), omdat wij het onvoldoende onderbouwd vinden dat deze lasten incidenteel naar aard zijn.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe. Wij vragen nadrukkelijk uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en verwachten daarbij dat u bestuurlijke keuzes niet uit de weg zal gaan.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 1,2 miljoen in 2026 en € 2,7 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt. Op uw verzoek kunnen wij ook een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten.

Prijsindexering

U hebt besloten om de budgetten niet te indexeren, uitgezonderd enkele specifieke budgetten. Omdat er wel prijsstijgingen zijn betekent dit besluit impliciet dat u de budgetten hebt verlaagd, zonder daarbij aan te geven welke producten of diensten niet meer of in aangepaste vorm worden geleverd. Het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) schrijft voor dat bezuinigingen en ombuigingen concreet en ten minste op programmaniveau moeten zijn ingevuld. Hieraan voldoen deze maatregelen niet. Omdat u jaarlijks een positief saldo bij de jaarrekening hebt dat hoger is dan het bezuinigde bedrag van € 1,3 miljoen staan wij dit eenmalig toe. Wij vinden het echter niet reëel dat u uw

lasten jaar op jaar niet indexeert. Daarom verwachten wij dat u bij het opstellen van de begroting 2025 uw budgetten indexeert met de percentages uit de circulaire waarop u de algemene uitkering raamt of dat u met concrete maatregelen onderbouwt waarom bepaalde budgetten verlaagd kunnen worden.

Overige budgetverlagingen

Naast het achterwege laten van indexeringen hebt u onder de noemer “scherp aan de wind zeilen” nog eens € 0,3 miljoen aan budgetverlagingen doorgevoerd. Hiervoor geldt eveneens dat deze niet inhoudelijk zijn onderbouwd. Ambtelijk is toegelicht dat voor hetzelfde beleid minder budget nodig bleek. Wij dringen erop aan dat toekomstige budgetverlagingen concreet worden toegelicht, zodat u als raad kunt beoordelen of deze verlagingen wenselijk en haalbaar zijn. Ook attenderen wij u erop dat meerdere van dergelijke algemene maatregelen kunnen leiden tot dubbelstellingen van de te verwachten financiële voordelen. Ambtelijk hebben wij vernomen dat hierop bij de begroting 2024 hierop een controle heeft plaatsgevonden. Wij adviseren u de ontwikkeling van de lasten in relatie tot de budgetten wel actief te monitoren.

Financiële kengetallen

In onze brief over de begroting 2023 hebben wij al onze zorg uitgesproken over de ontwikkeling van enkele financiële kengetallen. Deze zorg is ongewijzigd. Wij constateren dat de gemeente Oegstgeest een toenemend investeringsniveau heeft, waardoor uw schuldquote in de meerjarenraming stijgt tot boven de 130%. Dit betekent dat een toenemend deel van uw begroting naar kapitaallasten gaat, waardoor uw begroting minder flexibel wordt. Daarbij is de kans groot dat een nieuwe lening gepaard gaat met hogere rentelasten. Wij adviseren u daarom om maatregelen te nemen om een verdere stijging van de schuldquote en/of kapitaallasten te beperken.

Onderhoudsplannen

De onderhoudsplannen van diverse gebouwen zijn al wel geactualiseerd, maar nog niet vastgesteld. Daarmee loopt u het risico dat de budgetten onvoldoende zijn voor de te verrichten onderhoudswerkzaamheden. Wij adviseren u de onderhoudsplannen op korte termijn vast te stellen.

Omdat er nog achterstanden in het onderhoud zijn herhalen we ook ons verzoek om erop toe te zien dat er op alle onderhoudsgebieden een voldoende onderhoudsniveau wordt bereikt en te monitoren dat de daarvoor noodzakelijke maatregelen actief worden opgepakt.

Wijziging afschrijvingstermijn bruggen

U hebt besloten om de afschrijvingstermijn van nieuwe betonnen bruggen, in afwijking van artikel 24 van de Financiële verordening 2023, vast te stellen op 60 jaar. Dit leidt vanaf 2025 jaarlijks tot vrijvallende kapitaallasten (en heeft dus geen invloed op begrotingsjaar 2024). De Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft in de notitie Materiële vaste activa 2020 aan dat een gemeente keuzevrijheid heeft in het vaststellen van het afschrijvingsbeleid. Wel geldt een stelselmatigheidsvereiste: de grondslagen dienen

consistent te worden toegepast. Dit houdt in dat een gemeente wel kan besluiten om van betonnen bruggen een separate categorie te maken en voor die categorie specifieke regels in de verordening te verwerken, maar niet om alleen voor nieuwe betonnen bruggen andere regels te laten gelden. Het beleid dient te worden vastgesteld via uw financiële verordening. Artikel 64 lid 2 BBV geeft tevens aan, dat de afschrijving slechts om gegronde redenen af mag wijken van de grondslagen die in het voorgaande begrotingsjaar zijn toegepast.

Het BBV schrijft geen afschrijvingstermijnen voor. Vaak wordt voor betonnen bruggen een termijn van 40 jaar gehanteerd, maar ook 60 jaar komt voor. Wij verzoeken u de keuze voor nieuwe afschrijvingstermijnen te onderbouwen met een advies van een deskundige.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oegstgeest

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844073720
DOS-2023-0000193

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van PAPENDRECHT
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 11
3350 AA PAPENDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

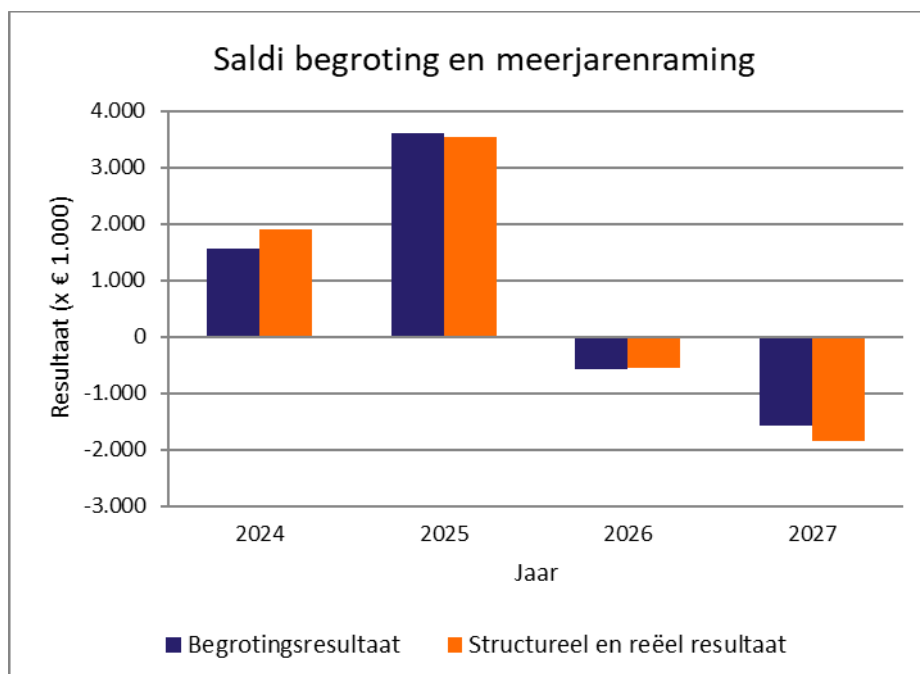
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Groen	Geel

Ten opzichte van vorige de begroting is het beeld minder positief, wat met name veroorzaakt wordt door de negatieve resultaten van de begrotingsjaren 2026 en 2027. Dit wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 0,56 miljoen in 2026 en € 1,85 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Kapitaallasten reserves

U bent van plan om meer gebruik te gaan maken van kapitaallastenreserves. Deze kapitaallastenreserves vult u met incidenteel vrijvallende middelen. Op termijn wilt u jaarlijks budget aan deze reserves onttrekken om de rente- en afschrijvingslasten van investeringen te dekken. Het gebruik van kapitaallastenreserves is onder voorwaarden toegestaan. Wel willen wij u erop attenderen dat een reserve slechts één keer kan worden ingezet. Als u de investering aan het einde van de levensduur wilt vervangen, heeft u daarvoor mogelijk geen budget beschikbaar. Voor investeringen die op termijn vervangen worden raden wij u daarom veelvuldig gebruik van deze constructie af.

Loon- en Prijsontwikkelingen

Wij hebben geconstateerd dat u in uw begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 loon- en prijsindexering een systematiek hanteert die niet voldoende transparant is. Als gevolg hiervan kunnen wij niet goed vaststellen of de door u opgenomen ramingen voor lonen en prijzen (o.b.v. lopende prijzen) voldoende geïndexeerd zijn in de begroting en meerjarenraming. Naar aanleiding hiervan is er ambtelijk afgesproken om voortaan minimaal de percentages uit de circulaire aan te houden waarop u de algemene uitkering raamt. Wij gaan er vanuit dit volgend jaar terug te zien in uw begroting.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Papendrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844872890
DOS-2023-0000194

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van PIJNACKER-NOOTDORP
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2640 AA PIJNACKER-NOOTDORP

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

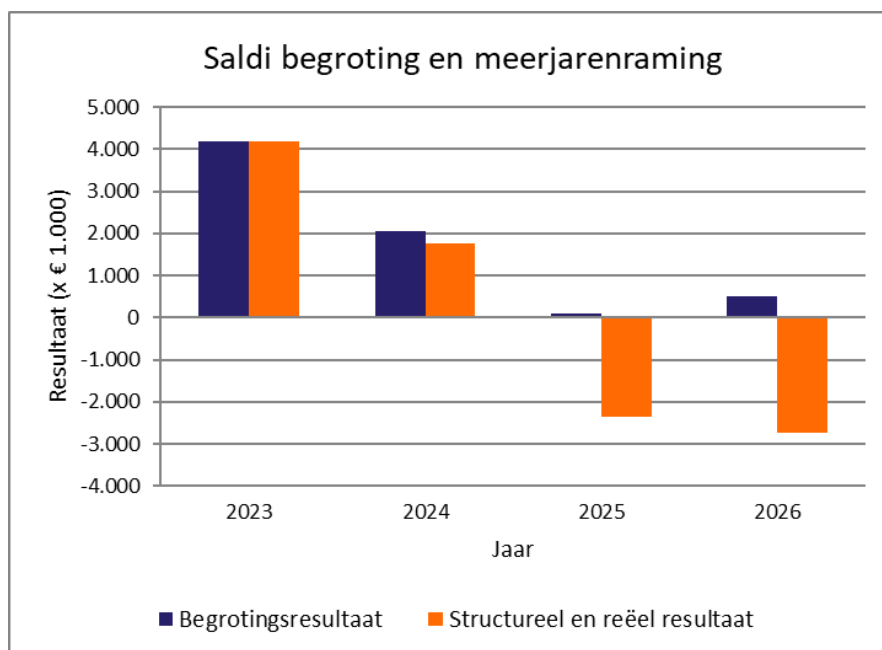
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is de afgelopen jaren gelijk gebleven. De oorzaken hiervoor zijn de structureel sluitende begroting 2024 en 2025, het lage risicoprofiel van uw kengetallen en het hebben van actuele beheerplannen. Wel vertoont uw meerjarenraming structurele tekorten. Dit wordt met name veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 3,09 miljoen in 2026 en € 5,37 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Echter, zolang uw meerjarenraming niet structureel sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij zijn blij dat u nadenkt over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Kapitaallastenreserves

U maakt in toenemende mate gebruik van kapitaallastenreserves. Deze kapitaallastenreserves vult u met incidenteel vrijvallende middelen. Op termijn wilt u jaarlijks budget aan deze reserves onttrekken om de rente- en afschrijvingslasten van investeringen te dekken. Het gebruik van kapitaallastenreserves is onder voorwaarden toegestaan. Wel willen wij u erop attenderen dat een reserve slechts één keer kan worden ingezet. Als u de investering aan het einde van de levensduur wilt vervangen, heeft u daarvoor mogelijk geen budget beschikbaar. Voor investeringen die op termijn vervangen worden raden wij u daarom veelvuldig gebruik van deze constructie af.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pijnacker-Nootdorp

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844301654
DOS-2023-0000195

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Ridderkerk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 271
2980 AG RIDDERKERK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

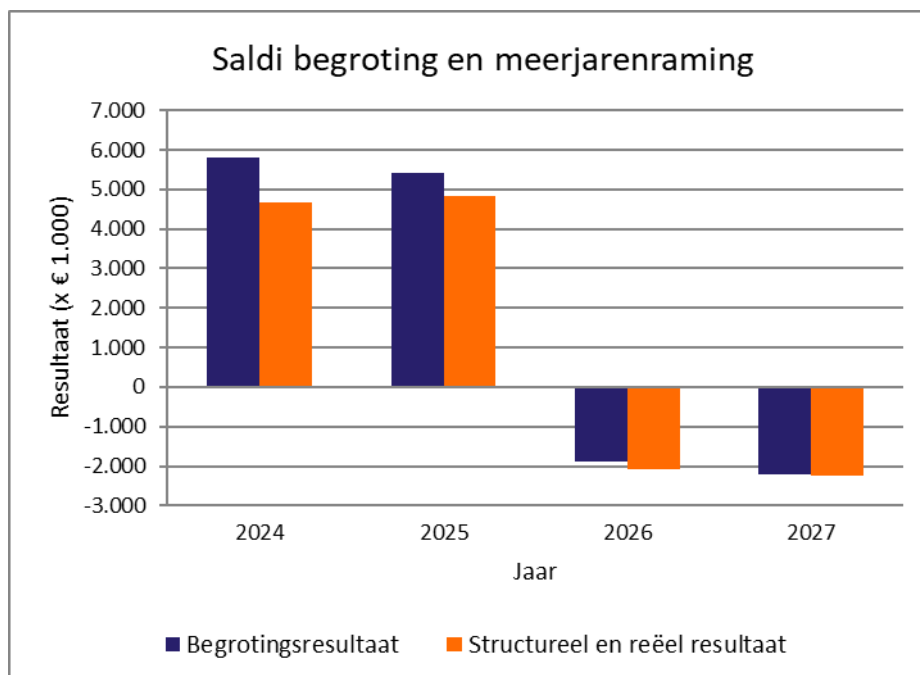
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het risicobeeld is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Uw begroting is structureel sluitend, uw financiële positie goed en uw weerstandsratio uitstekend. Wel vertoont uw meerjarenraming structurele tekorten. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Bij uw gemeente is het begrotingsresultaat niet bijgesteld. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 2,07 miljoen in 2026 en € 2,25 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de eerder genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 525.000. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij adviseren u de beheerplannen voor gebouwen en sportaccommodaties te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen. Ambtelijk hebben wij

begrepen dat deze beheerplannen in de eerste helft van 2024 in de gemeenteraad behandeld zullen worden.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ridderkerk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844819551
DOS-2023-0000196

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Rijswijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 53
2280HH RIJSWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

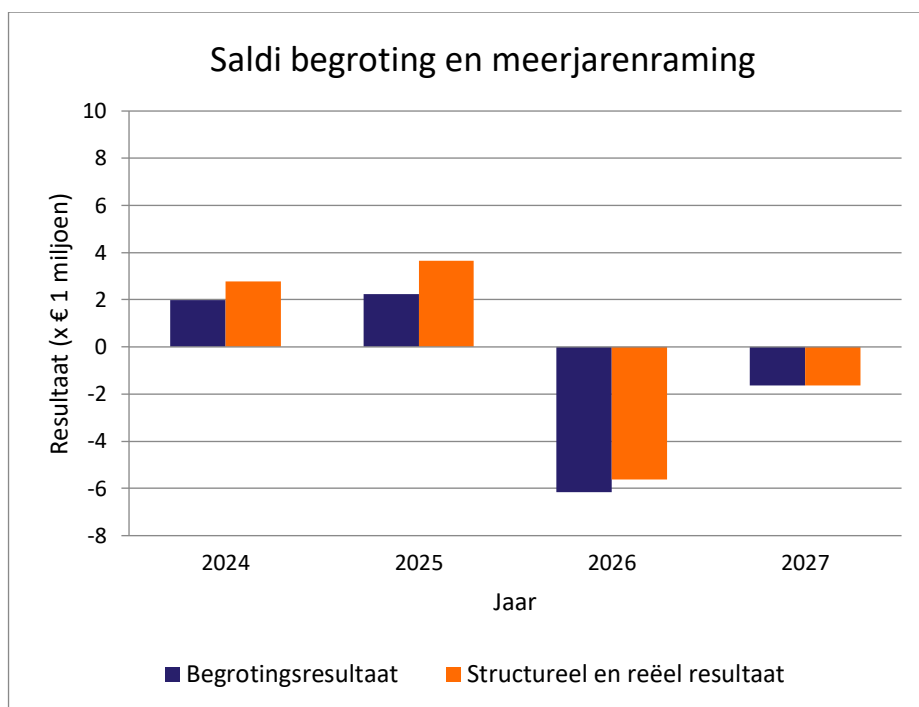
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Geel

Het beeld is het afgelopen jaar verbeterd en komt op basis van de begroting 2024 uit op geel. De oorzaak hiervoor is dat de beheerplannen zijn geactualiseerd. De risicokleur is niet groen omdat uw meerjarenraming sluit met een negatief structureel saldo. Ook de omvang van de grondexploitaties brengt financiële risico's met zich mee.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers zonder de taakstelling reductie restafval. We zijn van mening dat de taakstelling onvoldoende concreet is ingevuld. Dit betreft een bedrag van € 360.000 in de jaarschijf 2024.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 5,6 miljoen in 2026 en € 1,6 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijswijk

Domein Bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-843968374
DOS-2023-0000197

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Rotterdam
t.a.v. de raadsgriffier
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

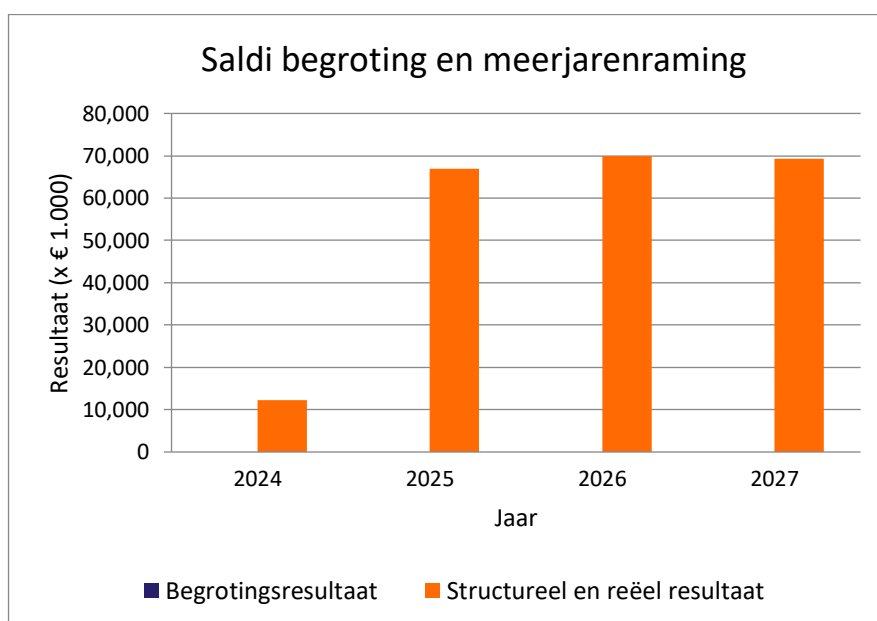
Uw gemeenten kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Groen

Het beeld is ten opzichte van de vorige begroting gelijk gebleven. De oorzaak hiervoor is dat zowel uw begroting als de meerjarenraming structureel in evenwicht zijn en uw financiële positie goed is. Wel heeft u nieuwe bezuinigingen opgenomen die nog gerealiseerd moeten worden en is uw weerstandsratio op de korte termijn onvoldoende om uw risico's af te dekken.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuiniging op de organisatie

In de ramingen van uw begroting houdt u rekening met een bezuiniging op de organisatie van € 20 miljoen in 2024 oplopend naar € 50 miljoen in 2027. Voor 2024 vinden wij deze bezuiniging voldoende uitgewerkt. Voor de jaren daarna moet u nog plannen uitwerken. Wij adviseren u om dit tijdig te doen zodat u niet geconfronteerd wordt met onverwachte tegenvallers. Tevens worden wij graag op de hoogte gehouden van de voortgang van deze bezuiniging.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft aan in hoeverre een gemeente in staat is de risico's die zij loopt af te dekken. Uit uw paragraaf weerstandsvermogen blijkt dat de weerstandsratio in 2024 uitkomt op 0,84. Dit betekent dat u onvoldoende in staat bent om de risico's af te dekken. Vanaf 2025 verwacht u dat de weerstandsratio weer voldoende is. Wij vragen u hier nauwlettend op toe te zien.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 25,5 miljoen. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844302284
DOS-2023-0000200

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Schiedam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1501
3100 EA SCHIEDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

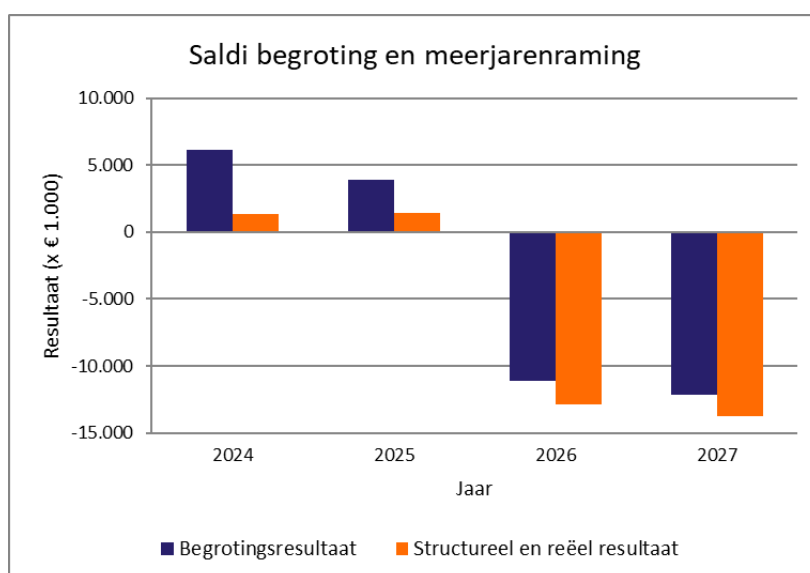
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Oranje

Het beeld is hetzelfde gebleven als vorig jaar en komt op basis van de begroting 2024 uit op oranje. De oorzaak hiervoor is dat de laatste twee jaren van uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht zijn. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026. Verder beschikt u nog niet over actuele beheerplannen en is er sprake van achterstallig onderhoud (waarvoor er wel een adequate voorziening is gevormd).

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Bij de begroting 2024 is dit niet gebeurd. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 12,9 mln. in 2026 en € 13,8 mln. in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Uw gemeente gebruikt een integraal beheerplan. Op dit moment is dit de kadernota Beheer Openbare Ruimte 2017-2021. Wij hebben begrepen dat in december 2023 de vernieuwde kadernota Beheer Openbare Ruimte en het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan aan de gemeenteraad worden aangeboden ter vaststelling. Hierna zijn alle beheerplannen weer actueel. Wij adviseren de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Uw overzicht van incidentele baten en lasten is erg uitgebreid en bevat relatief veel kleine posten. Dit gaat in tegen de gedachte van het BBV dat in principe alle baten en lasten structureel naar aard zijn. Posten die wel als incidenteel kwalificeren dienen van materiële omvang te zijn. Wij

waarderen dat u de aanbeveling van de commissie BBV opvolgt en in uw financiële verordening een materialiteitsgrens heeft vastgesteld van € 250.000. Wij gaan ervan uit dat u deze materialiteitsgrens vanaf de begroting 2025 toepast op uw overzicht van incidentele baten en lasten. Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schiedam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-846041436
DOS-2023-0000201

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Sliedrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 16
3360 AA SLIEDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

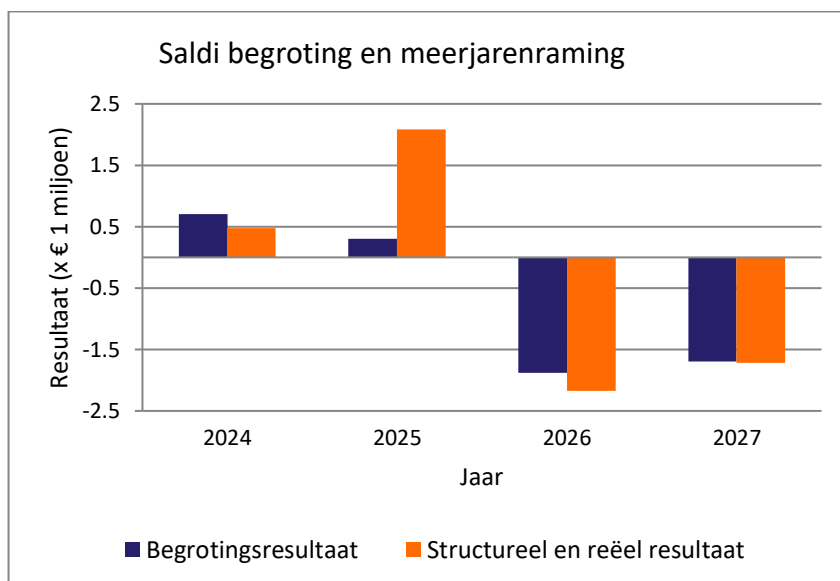
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

Het risicoprofiel is ten opzichte van vorig jaar minder gunstig als gevolg van een niet structureel sluitende meerjarenraming. Daarnaast draagt het hoge aandeel in verbonden partijen ieder jaar bij aan de risico's, omdat dit uw begroting minder wendbaar maakt. Het weerstandsvermogen van uw gemeente is neutraal en de kengetallen schuldquote, solvabiliteitsratio en belastingcapaciteit laten een gunstig beeld zien. Afgezien van de meerjarenraming is ons beeld dat de financiële positie van uw gemeente goed is.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram hebben wij de effecten van de Septembercirculaire 2023 van het Gemeentefonds verwerkt. U heeft deze gelijktijdig met de begroting door middel van een begrotingswijziging vastgesteld.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 2,18 miljoen in 2026 en € 1,72 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sliedrecht

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844052348
DOS-2023-0000202

Uw kenmerk

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Teylingen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat

er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

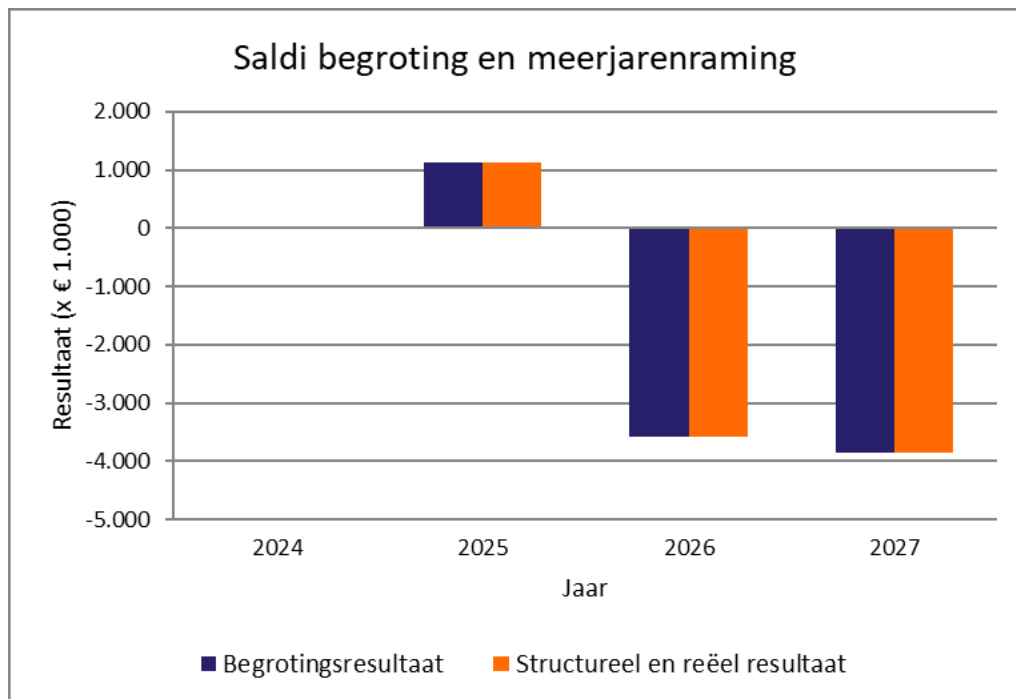
Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Groen	Groen

Het financieel beeld is ten opzichte van vorig jaar ongeveer gelijk gebleven. Uw gemeente heeft een goede solvabiliteit, een lage schuldquote en een uitstekende weerstandsratio. Wel vertoont uw meerjarenraming vanaf 2026 structurele tekorten. Dit wordt mede veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begroting sluit in 2024 op € 0. Het resultaat is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief het aangenomen amendement tegen armoede. Dit amendement betreft een last van € 375.000 die wordt gedekt uit de algemene reserve. Omdat zowel de onttrekking uit de reserve als de last incidenteel naar aard zijn heeft dit amendement geen invloed op uw structureel resultaat.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel is uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht en is het saldo in 2024 €0, wat beperkt is. Hiervoor vragen wij uw aandacht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Uw beheerplan voor civiele kunstwerken loopt af in 2023. We zijn blij om te horen dat het nieuwe beheerplan voor civiele kunstwerken in het eerste kwartaal van 2024 wordt vastgesteld. Wij adviseren u om de gevolgen van het nieuwe beheerplan zo spoedig mogelijk na vaststelling in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van €3.569.000 in 2026 en €3.848.000 in 2027. Het structurele tekort wordt mede veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie. Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen

Gemeenteraad van Vlaardingen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

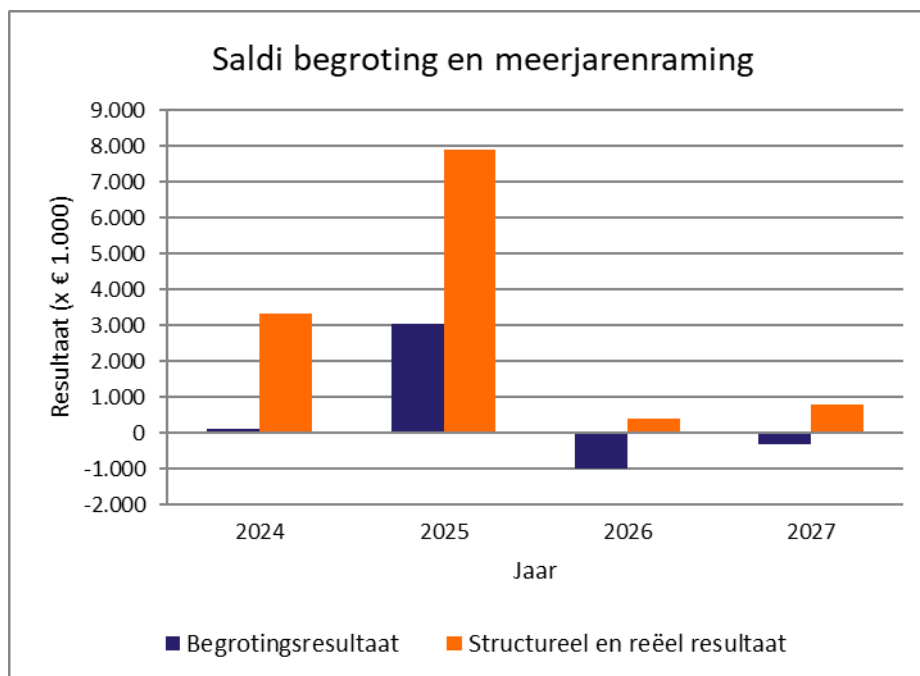
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Oranje	Groen

De risicokleur is verbeterd ten opzichte van de vorige begroting. De reden hiervoor is dat u in alle jaren een structureel positief begrotingsresultaat presenteert. Ook is de weerstandratio verbeterd ten opzichte van de vorige begroting.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Wij gaan in ons oordeel uit van een structureel en reëel begrotingsresultaat dat afwijkt van het door u gepresenteerde structurele resultaat. Dit komt omdat wij van mening zijn dat

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

diverse posten op uw overzicht van incidentele baten en lasten onvoldoende zijn toegelicht en daarmee onderbouwd. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Incidentele baten en lasten

Voor u als gemeenteraad is het structurele resultaat van belang om inzicht te krijgen in de mate waarin u uw structurele lasten ook structureel kunt dekken. Uw overzicht van incidentele baten en lasten is niet in overeenstemming met de huidige regelgeving. Zo staan er nog diverse posten op met een beperkte omvang terwijl de wet- en regelgeving stelt dat het moet gaan om posten van materiele omvang. Wij adviseren u daarom om de aanbeveling van de commissie BBV op te volgen en een materialiteitsgrens vast te stellen.

Daarnaast ontbreekt de toelichting bij het overzicht waarin u onderbouwt waarom posten als incidenteel aangemerkt mogen worden. Het opnemen van een goede toelichting is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of een post daadwerkelijk incidenteel is. Verder ontbreekt het verplichte overzicht van structurele reservemutaties. Wij verzoeken u om in de begroting 2025 een volledig overzicht van incidentele baten en lasten en een volledig overzicht van structurele reservemutaties op te nemen. Hiervoor verwijzen wij u naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde [“notitie structurele en incidentele baten en lasten”](#) en ons [Gemeenschappelijk Toezichtkader \(GTK\) 2020](#). Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt en dan nu in uw begroting is opgenomen. Voor uw gemeente komt dit neer op € 537.000. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau

vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie. Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlaardingen

Contact
Afdeling Bestuur
Bureau Bestuurlijke Zaken en
Toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-843865199
DOS-2023-0000204

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Gemeenteraad van Voorne aan Zee
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 13
3220 AA HELLEVOETSLUIS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

In deze brief besteden wij aandacht aan de begroting 2024, de eerste begroting van de nieuwe gemeente Voorne aan Zee. Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente en over algemene financiële ontwikkelingen.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht, het preventief toezicht wordt hierdoor voor 2024 ingetrokken. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Aangezien dit de eerste begroting van de nieuwe gemeente betreft kunnen wij nog geen meerjarige ontwikkeling van de risicokleur vermelden.

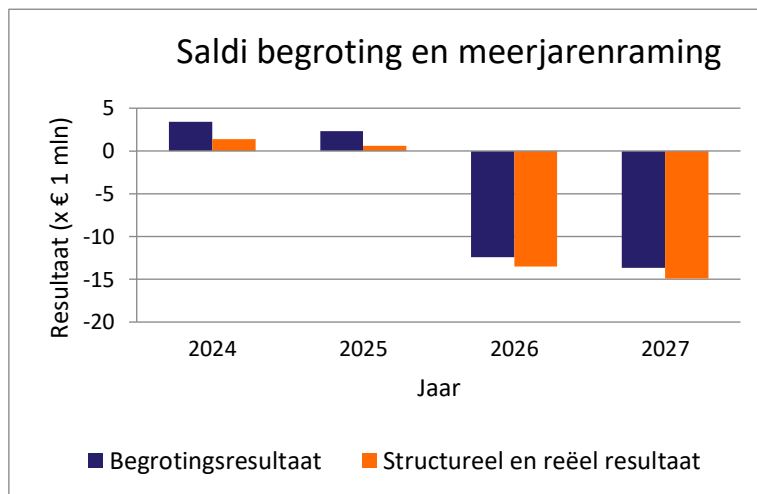
Risicokleur 2024

Begroting	2024
Risicokleur	Oranje

De kleur oranje wordt vooral veroorzaakt door onderstaande factoren die een verhoogd risico met zich meebrengen voor de financiële positie van de gemeente:

- Om te komen tot een sluitende begroting heeft een herijking van budgetten plaatsgevonden en wordt vooruit gelopen op mogelijke besparingen. Het totaal van taakstellingen, bezuinigingen en ombuigingen telt mee in het bepalen van de risicoscore aangezien deze van invloed zijn op de ramingen van komende jaren.
- Uw gemeente heeft nog geen actuele beheerplannen opgesteld.
- De financiële positie van uw gemeente valt op basis van de kengetallen in de middelste risicocategorie (neutraal).
- Uw gemeente heeft geen structureel sluitend perspectief in de jaren 2026 en 2027. Dit wordt met name veroorzaakt door de dalende algemene uitkering gemeentefonds vanaf 2026.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Bovenstaande saldi zijn inclusief de eerste begrotingswijziging die in de begrotingsraad is vastgesteld.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt u in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 13,5 miljoen in 2026 en € 14,8 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Uw gemeente is hierin niet uniek, dit zien wij bij veel gemeenten in Zuid-Holland. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Begroting na fusie

De begroting 2024 is de eerste begroting van de nieuwe fusiegemeente Voorne aan Zee. Om te komen tot een sluitend saldo zijn onder andere budgetten herijkt en wordt vooruitgelopen op een aantal besparingen. Door de fusie heeft de gemeente nog niet zo'n goed zicht op de benodigde budgetten waardoor de ingeboekte besparingen een risico met zich meebrengen. Echter, na het samenvoegen van gemeenten is het logisch dat er op diverse velden schaalvoordelen te behalen zijn. Wij zien de maatregelen dan ook als realistisch. Wel adviseren wij u, nu het preventief toezicht wordt opgeheven, blijvend aandacht te hebben voor de budgetuitputting en waar nodig de budgetten bij te sturen.

Indexatiebeleid

Gezien de hoge inflatiecijfers is het extra belangrijk voldoende te anticiperen op de loon- en prijsontwikkeling van de gemeentelijke budgetten. Vanuit het gemeentefonds wordt u hier (gedeeltelijk) voor gecompenseerd. De hoogte van het opgenomen budget voor loon- en prijsindexatie in de begroting voldoet aan de kaders vanuit het financieel toezicht. Het ontbreekt uw gemeente nog aan beleid waarop het budget voor indexatie is gebaseerd. Ambtelijk is besproken dat hier komend jaar aandacht aan wordt besteed.

Beheerplannen

De looptijd van de beheerplannen van de voormalige gemeenten is verstreken. Hierdoor loopt de gemeente een risico dat de budgetten in de begroting voor het onderhoud na harmonisatie en actualisatie niet afdoende zijn. Wij blijven graag ambtelijk op de hoogte van de planning rondom de harmonisatie van de beheerplannen. Daarbij geven wij u het advies om voor de egalisatie van lasten voor het groot onderhoud te gaan werken met een onderhoudsvoorziening.

Informatiewaarde begroting

De begroting is voor u een belangrijk sturingsinstrument en deze dient te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), hier toetsen wij op. Wij verwachten dat in de begroting 2025 de volgende elementen conform BBV worden opgenomen zodat de informatiewaarde van de begroting verbetert.

- In de begroting zijn de resultaten per taakveld gesaldeerd opgenomen. Dit beperkt het inzicht in de ontwikkeling van de baten en lasten. Het BBV schrijft voor dat per taakveld de baten en lasten gepresenteerd worden.
- In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing maakt u voor de berekening van het benodigde weerstandvermogen gebruik van het model van Unen en Teerlink. Wij achten het van belang dat naast de berekening van het weerstandsvermogen op deze meer algemene wijze ook conform het BBV een inventarisatie van de risico's van de gemeente wordt gegeven.
- Wij adviseren bij de geprognosticeerde balans en bij de berekening van de kengetallen in de begroting rekening te houden met de resultaten uit de begroting en meerjarenraming. Het BBV stelt verplicht dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling opgenomen wordt van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Zowel de geprognosticeerde balans als de kengetallen zijn een hulpmiddel voor u als raad bij de sturing op een duurzaam financieel gezonde gemeente. Nu gemeenten door de terugval van de algemene uitkering veelal kampen met forse tekorten in 2026 en 2027 vinden wij het verstandig deze tekorten te verwerken in de informatievoorziening over de meerjarige ontwikkeling van de financiële positie.

Woonbedrijf

In de begroting is ruimte gecreëerd voor de aankoop van 293 woningen van de voormalige woningcoöperatie Vestia. Hiermee gaat u komend jaar een zeer grote investering tegemoet. De omvang van het te nemen investeringsbesluit zal van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente. Vanuit het oogpunt van de gemeentelijke financiën kunnen hierdoor grote risico's voor zowel de financiële positie als voor de exploitatie van de gemeente ontstaan. Wij willen u vanwege de omvang van de investering erop attenderen dat het van belang is om een goed en volledig beeld te vormen van alle risico's voor de gemeente met betrekking tot deze investering en de overige investeringen voor het woonbedrijf, en deze mee te wegen bij de besluitvorming.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Uit de tweede bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling blijkt dat de reeds genomen maatregelen nog niet het gewenste effect hebben. Hierdoor vallen de lasten voor de jeugdzorg hoger uit dan tot nu toe in de begroting 2024 van de GRJR is verwerkt. Voor uw gemeente komt dit neer op een bedrag van € 0,8 miljoen dat nog niet in uw begroting kon worden opgenomen. In het kader van realistisch ramen verzoeken wij de deelnemende gemeenten van de GRJR om in gesprek te gaan over het effect van de maatregelen om met de volgende begroting zoveel als mogelijk te voorkomen dat gemeenten gedurende het jaar grote lastenstijgingen voorgelegd krijgen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorne aan Zee

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845699467
DOS-2023-0000205

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Voorschoten
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 393
2250 AJ VOORSCHOTEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

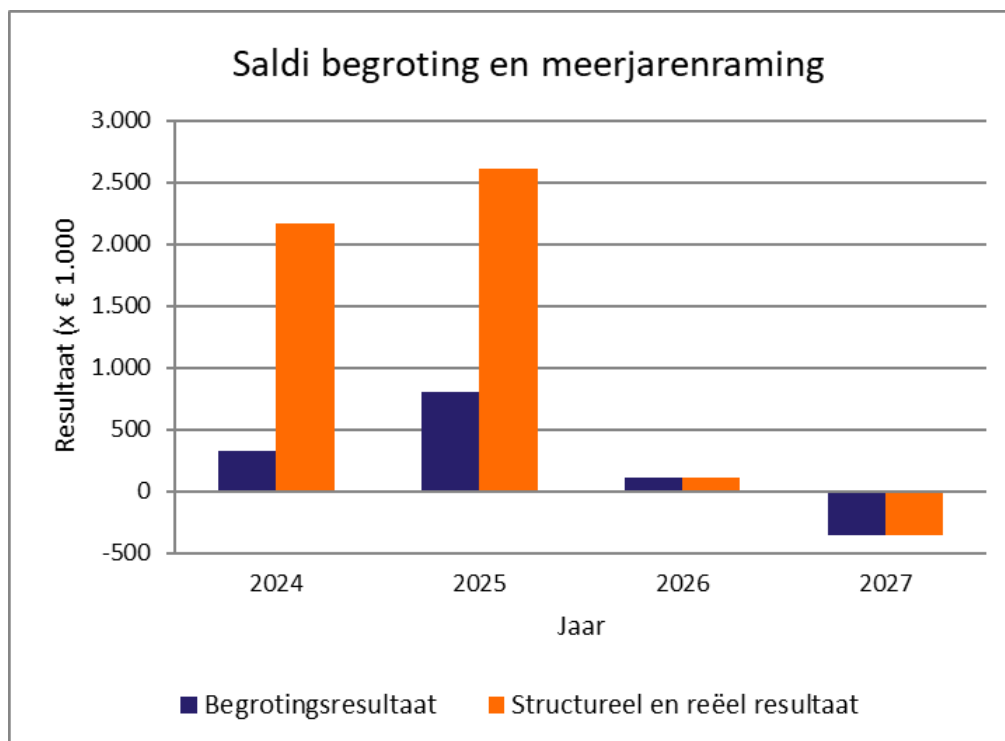
Uw gemeenten kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Er zijn geen relevante wijzigingen ten opzichte van de begroting 2023.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 361.000 in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Eenzijdige verwerking septembercirculaire

U hebt ervoor gekozen om de effecten van de septembercirculaire te verwerken. Hierbij hebt u wel de extra baten begroot, maar niet overall ook de daarbij behorende extra lasten. Specifiek dient u ermee rekening te houden dat in de septembercirculaire een loonindexering van 6,7% is verwerkt, terwijl u uw begroting hebt gebaseerd op een stijging van 4,0%. Hierdoor ontstaat een iets te rooskleurig beeld van de financiële situatie. Wij verzoeken u bij toekomstige begrotingen zowel de baten als de lasten van een circulaire volledig te verwerken in uw begroting.

Reservering onderhoud zwembad

Per amendement hebt u besloten om in 2024 en 2025 € 309.000 in een bestemmingsreserve onderhoud zwembad te storten voor groot onderhoud vanaf 2026 of andere kosten die voortvloeien uit een keuze over de toekomst van het zwembad. Aan de storting zijn geen regels verbonden. Wel attenderen wij u erop dat het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschrijft dat onderhoudslasten als structureel moeten worden beoordeeld, terwijl een onttrekking aan de reserve incidenteel is. Dit heeft vanaf 2026 dus gevolgen voor uw structureel begrotingsaldo.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844329767
DOS-2023-0000207

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Waddinxveen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 400
2740 AK WADDINXVEEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

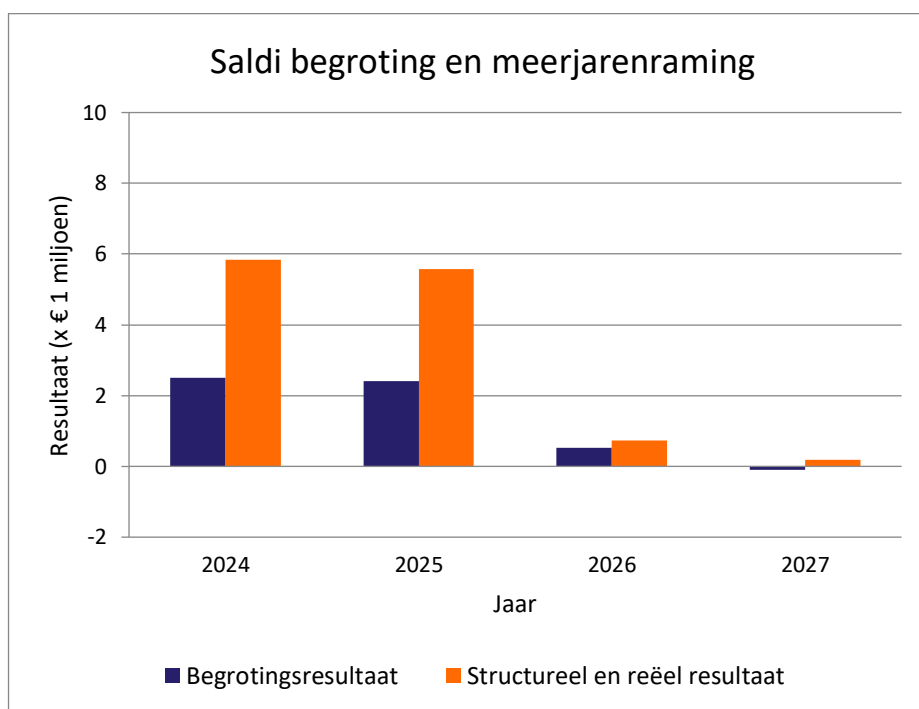
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het beeld is de afgelopen jaren gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2024 uit op groen. Uw financiële positie is goed en uw begroting en meerjarenraming zijn structureel in evenwicht.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waddinxveen

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-844848444
DOS-2023-0000213

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Wassenaar
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 499
2240 AL WASSENAAR

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

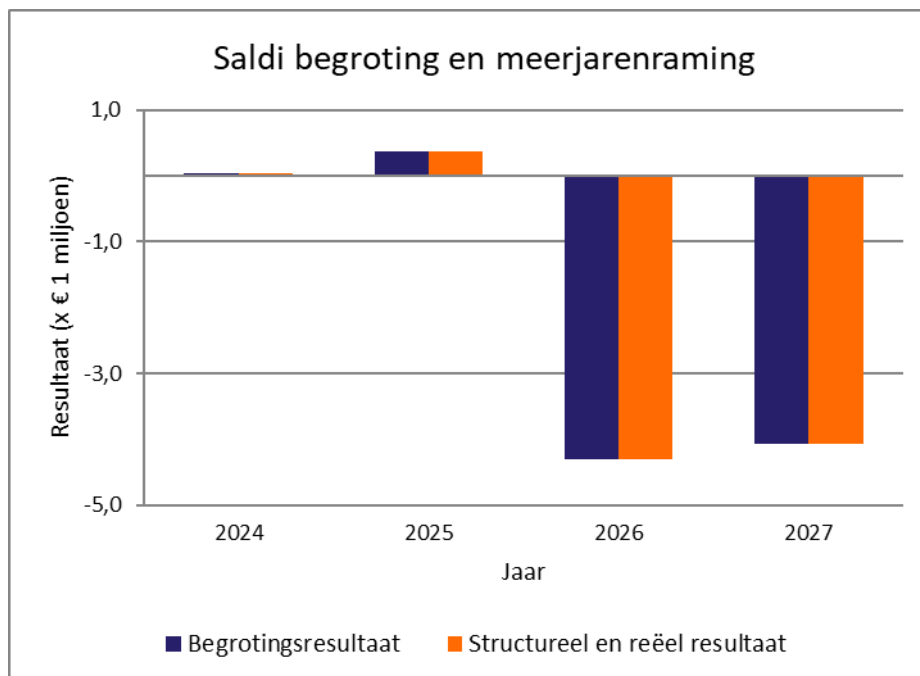
Uw gemeenten kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het risicoprofiel van Wassenaar vertoont weinig zorgpunten. Alleen voor het structureel begrotingsaldo vragen wij uw aandacht, zie hiervoor verderop in deze brief.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 4,3 miljoen in 2026 en € 4,1 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wassenaar

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844700288
DOS-2023-0000214

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Westland
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

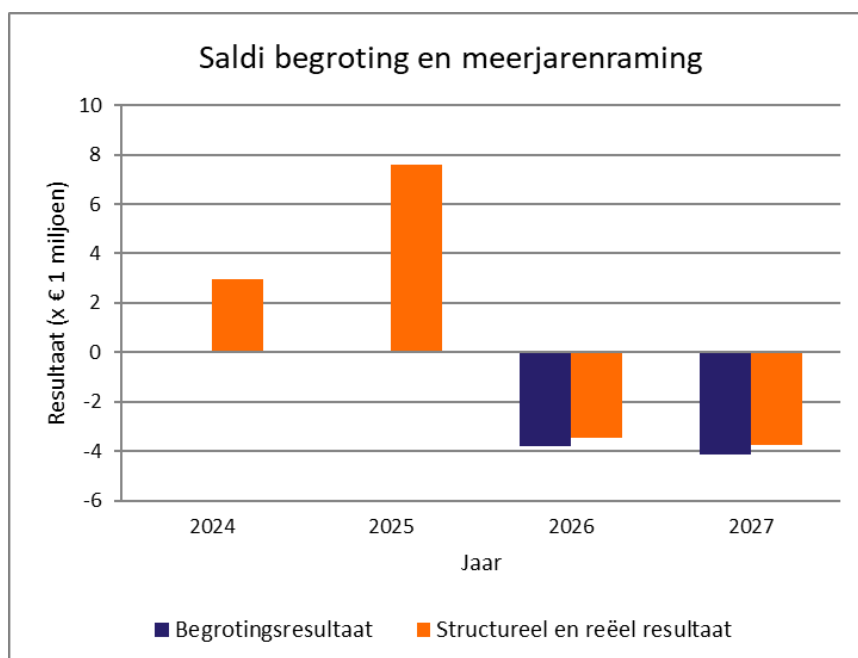
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Groen	Groen

Het beeld is gunstig en ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Ten opzichte van 2022 zien wij minder risico's vanwege een hogere weerstandsratio, een lagere schuldquote en minder grondexploitaties.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Uw begrotingsresultaat sluit in 2024 en 2025 op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Kaasschaafmethode

U heeft gebruik gemaakt van de kaasschaafmethode om uw begroting structureel in evenwicht te brengen. De kaasschaafmethode is alleen een reële maatregel als er meerdere jaren sprake is van onderbesteding van budgetten. Wij constateren dat dit het geval is. Wij attenderen u erop dat deze maatregel slechts één keer kan worden ingezet zonder dat er een concreet plan is. Als u nieuwe bezuinigingsmaatregelen treft moeten deze zijn voorzien van een concrete onderbouwing.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 3,4 miljoen in 2026 en € 3,8 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Wij wijzen u erop dat u volgens de Gemeentewet verplicht bent alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845211265
DOS-2023-0000216

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zoetermeer
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 15
2700 AA ZOETERMEER

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

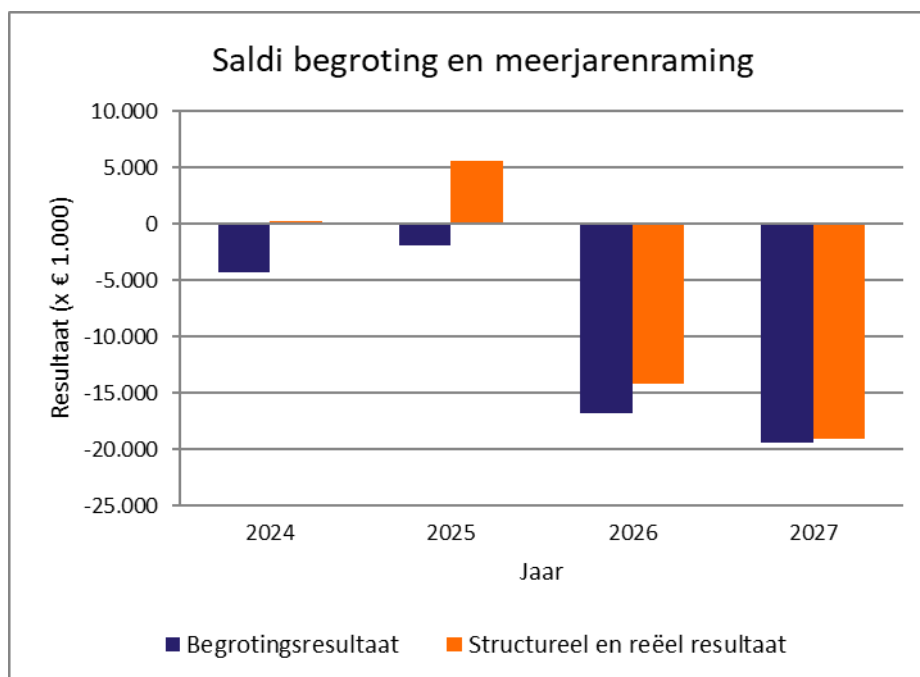
de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 14,2 miljoen in 2026 en € 19 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet wel zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij vinden het verstandig dat u een traject bent gestart om scenario's uit te werken met maatregelen om het structurele evenwicht in de meerjarenraming te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Inzet surplus algemene reserve voor jeugdzorg

Voor het opvangen van risico's moet een gemeente beschikken over voldoende weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat hoofdzakelijk uit de algemene reserve. Het deel van de algemene reserve dat niet nodig is om risico's af te dekken is het surplus van de algemene reserve. Het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) stelde op 21 november 2023 de notitie incidenteel/structureel vast. Hierin is onder andere opgenomen dat gemeenten jaarlijks maximaal 10% van het surplus van de algemene reserve mogen inzetten ter dekking van structurele lasten. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder goed blijft. Wij hanteren hiervoor de kaders uit het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK2020).

Bij het opstellen van de begroting bleek dat in 2024 ca. € 10 miljoen extra budget nodig is om de toenemende lasten voor jeugdzorg te dekken. Wij vinden het verstandig dat u dit in uw begroting heeft verwerkt. Om de hieruit voortvloeiende taakstelling van € 7 miljoen in te vullen startte uw gemeente een traject om te komen tot concrete maatregelen en inzicht in de financiële effecten daarvan. Dit traject loopt nog, waardoor wij bij de beoordeling van uw begroting 2024 nog moesten uitgaan van de cijfers zonder deze taakstelling. Het bijgestelde structurele resultaat van uw begroting was hierdoor negatief.

Na verwerking van de septembercirculaire 2023 resteerde nog een structureel tekort in de begroting van ca. € 5 miljoen. Dit kon worden opgelost met een technische begrotingswijziging die u op 18 december jl. vaststelde. Hierbij maakt u gebruik van de nieuwe mogelijkheid om 10% van het surplus van de algemene reserve in te zetten. De mogelijke financiële gevolgen als de taakstelling in 2024 nog niet volledig kan worden gerealiseerd zijn hiermee afgedekt. U kunt uw begroting 2024 nu uitvoeren zonder dat eerst een herstelplan door de provincie moet worden goedgekeurd.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zoetermeer

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845503845
DOS-2023-0000218

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zoeterwoude
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 34
2380 AA ZOETERWOUDE

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

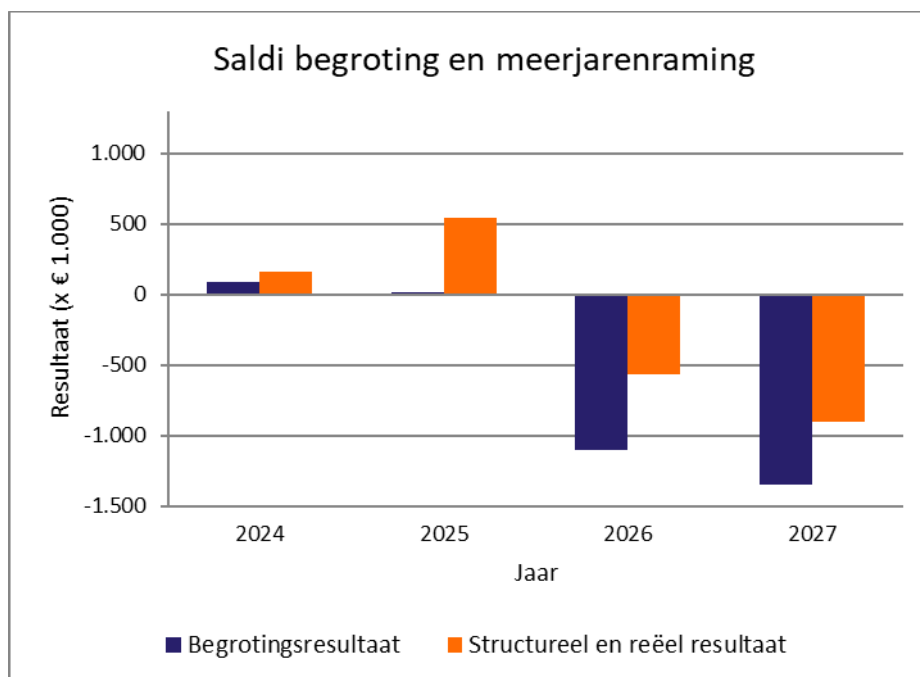
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

Door een kleine verlaging van de risicoscore is Zoeterwoude net onder de 'groengrens' gezakt. De belangrijkste oorzaak van de wijziging zijn de negatieve structurele begrotingsaldi in 2026 en 2027. Verder speelt mee dat er geen vastgestelde onderhoudsplannen beschikbaar zijn. Dit lichten we verderop nader toe.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat de meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 563.000 in 2026 en € 902.000 in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 na te denken over concrete maatregelen om het structurele evenwicht te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt.

Loon- en Prijsontwikkelingen

Wij zien dat u in uw begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 niet op alle budgetten prijsindexering hebt toegepast. Wel hebt u een vrij beschikbare stelpost in de begroting opgenomen om claims van budgethouders voor compensatie van gestegen lasten te kunnen dekken. Deze werkwijze hebt u inmiddels bij meerdere begrotingsronden toegepast. Omdat de inflatie de laatste jaren fors is gestegen zijn diverse budgetten hiermee reëel verlaagd. In feite bent u aan het bezuinigen. Bezuinigingen dienen concreet en ten minste op programmaniveau ingevuld te worden. Op basis van de onderbouwing beoordelen wij of de bezuiniging concreet en haalbaar is. Wij verzoeken u om bij de begroting 2025 alle budgetten te indexeren met een prijsindex conform de meicirculaire of concreet aan te geven met welke inhoudelijke maatregelen de budgetverlaging moet worden gerealiseerd.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij hebben begrepen dat er

inmiddels geactualiseerde beheerplannen beschikbaar zijn. De financiële effecten van deze conceptversies zijn verwerkt in de begroting 2024. Wij adviseren u de plannen op korte termijn vast te stellen en de eventueel hieruit voortvloeiende financiële gevolgen van afwijkende besluitvorming in de (volgende) begroting en meerjarenraming op te nemen.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelingen toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Als u vragen hebt, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zoeterwoude

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-844317230
DOS-2023-0000219

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zuidplas
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 100
2910 AC NIEUWERKERK A/D IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

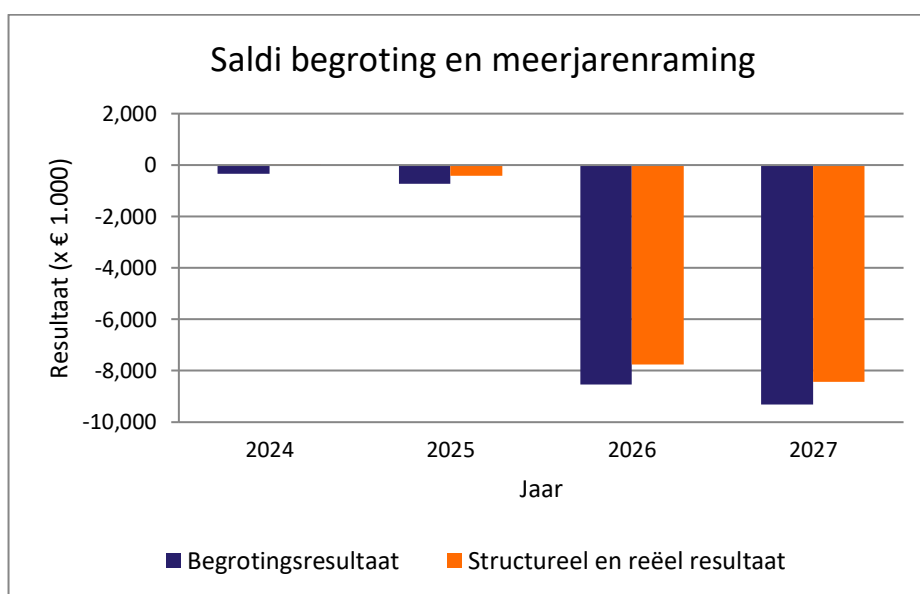
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Oranje	Oranje	Oranje

Het financieel beeld is ten opzichte van vorig jaar verslechterd. Voor 2024 blijft de risicokleur 'oranje'. Uw begroting is structureel in evenwicht, maar de meerjarenraming vertoont voor alle jaren tekorten. Met name de jaren vanaf 2026 geven flinke tekorten weer en worden niet geheel veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering. De tekorten voor 2026 en 2027 zijn ten opzichte van de begroting 2023 verdubbeld. Verder stijgt de schuldquote en daalt de solvabiliteit naar signaleringswaarde 'hoog risico' en moeten uw beheerplannen geactualiseerd worden.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Wij gaan in ons oordeel uit van de cijfers inclusief de begrotingswijzigingen 1 tot en met 3 en aangenomen amendementen.

Uw financiële positie staat onder druk. In de begroting heeft u voorgenomen maatregelen van fase 1 en fase 2 (herstelplan) verwerkt. Het is van belang deze maatregelen gedurende het jaar goed te monitoren, zodat u bij tegenvallende resultaten tijdig alternatieve maatregelen kunt treffen.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons grote zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is en de tekorten van grote omvang zijn. Wij vragen nadrukkelijk uw aandacht komend jaar voor het structureel evenwicht van de meerjarenraming en verwachten daarbij dat u moeilijke bestuurlijke keuzes niet uit de weg gaat.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten

Prognose kengetallen schuldquote en solvabiliteit

Conform BBV moet de begroting een set kengetallen bevatten die samen een indicatie geven van de financiële positie en de meerjarige ontwikkeling daarvan. Dit is een hulpmiddel voor u als raad bij de sturing op een duurzaam financieel gezonde gemeente. Wij zien in de meerjarenraming een ontwikkeling van de schuldquote boven de signaleringswaarde van 130%. Bij een signaleringswaarde boven 130% is er sprake van een verhoogd risico.

Ook laat de solvabiliteit een sterke daling zien. Wanneer de signaleringswaarde van de solvabiliteit onder de 20% daalt, is er sprake van een verhoogd risico. Daarbij hebben wij geconstateerd dat bij de berekening van de solvabiliteit in de begroting met een lager bedrag rekening is gehouden dan de begrotingsresultaten uit de begroting en meerjarenraming. Normaliter heeft het niet meenemen van de resultaten maar een beperkt effect op de solvabiliteit. Nu de gemeenten door de terugval van de algemene uitkering veelal kampen met forse tekorten in 2026 en 2027 hebben wij deze ontwikkeling met de actuele cijfers opgenomen in onderstaande tabel. Hieronder ziet u de ontwikkeling van de schuldquote en de solvabiliteit waarbij rekening is gehouden met de meerjarige begrotingssaldi. Het effect van het Middengebied fase 1A is hier nog niet in verwerkt, maar zal de kengetallen verder verslechteren.

Kengetal	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Risicoprofiel op basis signaleringswaarde 2024 - 2027
Netto schuldquote	113,0%	120,0%	142,0%	162,0%	hoog risico
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	109,0%	116,0%	138,0%	158,0%	hoog risico
Solvabiliteit	23,0%	22,0%	17,0%	13,0%	hoog risico

Schuldpositie

Vorig jaar hebben wij u geschreven dat er nog onvoldoende beleid ontwikkeld is ten aanzien van de gewenste ontwikkeling van de schuldpositie. Het beleid zou zich moeten richten op tempering van stijging van de schuldenpositie of de omvang ervan naar beneden te brengen. Dit heeft een directe relatie met de solvabiliteit die een sterke en risicovolle dalende trend laat zien. U heeft in een schriftelijke reactie daarop aangegeven deze zorg te erkennen en een lange termijnvisie op te stellen. Wij willen de urgentie van deze lange termijnvisie onderstrepen en zien deze komend jaar graag tegemoet.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 7,7 miljoen in 2026 en € 8,4 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is, maar ook zonder deze daling vertoont uw meerjarenraming tekorten. Omdat uw begroting 2024 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is, moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij u bij de voorbereiding van uw begroting 2025 om zo spoedig mogelijk maatregelen te nemen om tot een sluitende begroting 2025 te komen en voor te sorteren op de tekorten vanaf 2026 en terughoudend te zijn in het formuleren van nieuw structureel beleid.

Onderhoud kapitaalgoederen

U heeft bij de genomen maatregelen bepaald dat bij diverse kapitaalgoederen het niveau van onderhoud teruggebracht wordt naar een lager kwaliteitsniveau (van B naar C). Onze richtlijnen voor het verlagen van het kwaliteitsniveau is dat er geen achterstallig onderhoud mag ontstaan en de beheerplannen worden geactualiseerd met het nieuwe vastgestelde kwaliteitsniveau. Wij zien de beheerplannen na vaststelling graag tegemoet en gaan ervan uit dat mogelijke hieruit voortvloeiende financiële consequenties worden uitgewerkt in de begroting.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau

vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2023-845524281
DOS-2023-0000220

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zwijndrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 15 3330 AA
ZWIJNDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2024

Geachte raad,

Wij danken u voor het tijdig indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren. Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief toezicht. Dit betekent dat u uw begroting komend jaar kunt uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie over de financiële positie. Concreet betekent dit dat er meer aandacht uit gaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

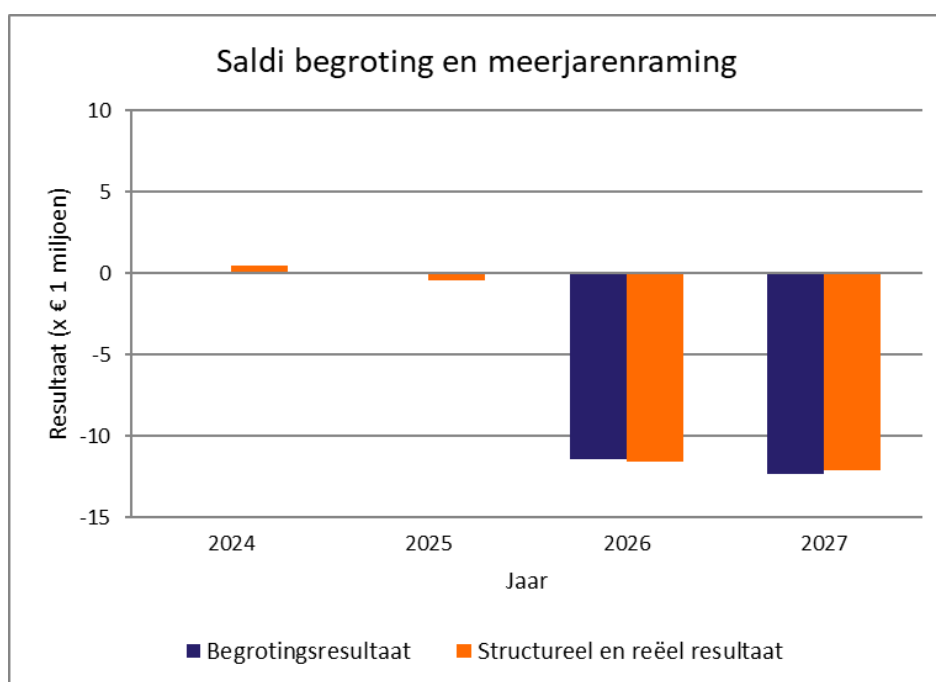
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2024 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2022 tot en met 2024

Begroting	2022	2023	2024
Risicokleur	Geel	Geel	Geel

Uw risicokleur is de afgelopen jaren gelijk gebleven. De risicoscore voor 2024 wordt echter sterk beïnvloedt door het inzetten van het surplus van de algemene reserve in 2024 en 2025. Zonder deze inzet zou de begroting niet structureel in evenwicht zijn en de risicokleur oranje. Daarnaast is de solvabiliteit laag en daalt deze verder door de inzet van de algemene reserve. Hiervoor vragen wij nadrukkelijk uw aandacht.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Ook onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begroting sluit in 2024 en 2025 op € 0. Daarom is het resultaat van deze jaren niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Waarbij we de lasten uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan als structureel beschouwen. Deze jaarlijks terugkerende lasten zijn naar ons oordeel ten onrechte als incidenteel aangemerkt.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2024 onder repressief (regulier) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie omdat het structureel evenwicht op de korte termijn afhankelijk is van de inzet van het surplus van de algemene reserve en omdat uw meerjarenraming forse tekorten vertoont. Wij vragen nadrukkelijk uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en verwachten daarbij dat u bestuurlijke keuzes niet uit de weg zal gaan. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Inzet surplus algemene reserve

Uw gemeente gebruikt, conform artikel 7.4 uit het gemeenschappelijk financieel toezichtskader (GTK), een deel van het surplus van de algemene reserve voor dekking van enkele structurele lasten. Uw gemeente voldoet aan de voorwaarden waaronder deze wijze van dekken ingezet kan worden. Zo blijft het restant van de algemene reserve voldoende om de risico's af te dekken en is de inzet gekoppeld aan een specifiek beleidsdoel. Veder is de inzet uitsluitend toegestaan in 2024 en 2025. In deze jaren verwachten wij dat u actief zult werken aan het herstel van uw structureel evenwicht.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 11,5 miljoen in 2026 en € 12,1 miljoen in 2027. Het structurele tekort wordt voor een deel veroorzaakt doordat het Rijk in het Gemeentefonds een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem en doordat de opschalingskorting nog niet van de baan is. Omdat uw begroting 2024, na inzet van het surplus van de algemene reserve, sluit met een positief structureel resultaat, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2024. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, zolang het Rijk geen duidelijkheid geeft over mogelijke compensatie ervan, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Wel vragen wij aandacht voor het feit dat het structureel evenwicht, ook zonder terugloop van de algemene

uitkering, onder druk staat. Zo toont het meerjarenperspectief voor elk jaar een negatief resultaat. In eerdere brieven hebben wij onze zorgen over het structureel evenwicht geuit en wij blijven van mening dat dit een aandachtspunt is. Wij vragen daarom nadrukkelijk uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en verwachten daarbij dat u bestuurlijke keuzes niet uit de weg zal gaan. Hierbij vragen wij u ook na te denken over concrete maatregelen om het structureel evenwicht vanaf 2026 te herstellen wanneer er geen volledige compensatie vanuit het Rijk komt voor de terugloop van de algemene uitkering.

Tot slot

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek een taakveldanalyse uitvoeren. Dit geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. Als u vragen hebt, of belangstelling voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2024 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwijndrecht